

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na okoliščih. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Gvoecu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

RAZLIČNI KOMENTARJI O VLADNIH GOSPODARSKIH UKREPIH

3.000 milijard za industrijo kmetijstvo in šolske gradnje

Za socialiste in komuniste so ti ukrepi nezadostni

Stališče Kmečke zveze - Povišanje telefonskih tarif

RIM, 21. — Vlada je včerajšnje sejo posvetila predvsem nekaterim važnim gospodarskim vprašanjem in sprejela ukrepe, na osnovi katerih je določila več kot tri tisoč milijard lir za ukrepitev gospodarstva. Nakazani denar se nanaša na podporo industrijski proizvodnji, izvozu, gradnji univerz in šol in kmetijstvu.

Prvi komentari o včerajšnjih ukrepih so precej različni. Medtem ko jih demokristjani izredno ugodno ocenjujejo in v glavnem trdijo, da so sad skoraj enoletne stroge varčevalne politike vlade, socialisti in komunisti pa ne gledajo s takšnim navdušenjem. Pri tem opozarjajo na dejstvo, da vlada včeraj ni dejansko sprejela nobenega takšnega ukrepa, ki bi ne bil v stroji povezavi nadaljevanja politike posegov na posameznih in ločenih področjih. Vlada torej še ni izdelala nobenega svojega načrta za resnični boj proti gospodarski krizi.

To tudi dokazuje dejstvo, da cenovno potrošnega blaga še vedno naraščajo in povzročajo veliko skrb za bližnjo prihodnost. Obtem pa naraščajo cene in tarife vseh tistih storitev, ki jih upravljajo državne ali druge javne ustanove. Poleg te-

rif in sprejel obveznost, da bodo sredstva, ki jih bodo dobili s višjimi tarifami, uporabili za ukrepitev in posodobitve telefonskega omrežja. Nove telefonske tarife, o katerih je danes razpravljala medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje, bo formalno določil medministrski odbor za cene prihodnih tednov. Nove tarife bodo stopile v veljavo 15 dni po objavi v Uradnem listu. Predvidevajo, da bo imela telefonska družba SIP v letošnjem letu za 30 odst. več dohodkov. To pomeni, da se bodo tudi telefonske tarife poprečno povišale za 30 odst.

Veliko važnost daje zakladni minister Colombo povečanju kreditnega sklada za izvoz na 1.400 milijard lir. Po drugi strani pa so trgovci in industrijci že ugotovili, da je ta vsota nezadostna in da bi potrebovali letos za povečanje izvoza najmanj 2.400 milijard lir. Ministrstvo za kmetijstvo je danes objavilo sporočilo v zvezi z zakonskimi ukrepi, ki jih je predložil minister Marcora na včerajšnji vladni seji. Še posebno važnost daje vlada nakazilu 700 milijard lir za ugodnostna kmetijska posojila namenjena kmetijskim posevkom ter povečanju rotacijskega sklada za živinoreje in nakup kmetijskih strojev. Ta zakonski odlok stopi takoj v veljavo. Ministrstvo pravi, da bodo imela deželne uprave glavno besedo pri izvajanju tega zakonskega odloka.

Delegacija Unije Italijanov za Istro in Reko v naši deželi

Predsednik deželnega odbora Comelli pozdravlja člane delegacije Unije Italijanov za Istro in Reko, ki je prispela včeraj na obisk v našo deželo. Poročilo berite na 2. strani

SKUPŠČINA SRPJ O MEDNARODNIH GOSPODARSKIH IN POLITIČNIH VPRAŠANJH

Akcija neuvrščenih držav v OZN za pozitivne spremembe v svetu

Pomen ministrskega zasedanja neuvrščenih v Havani - Gospodarsko sodelovanje Jugoslavije s tujino

(Od našega dopisnika)

BEograd, 21. — V jugoslovanski skupščini sta danes zasedala občara za zunanjo politiko in za gospodarske odnose s tujino. Delegati so obravnavali poročilo jugoslovanske delegacije o 29. zasedanju generalne skupščine Združenih narodov, predlog jugoslovanskih izhodišč za ministrsko zasedanje koordinacijskega biroja neuvrščenih, ki bo prihodnji mesec v Havani, in jugoslovanske gospodarske odnose s tujino.

O delu 29. zasedanja generalne skupščine Združenih narodov je obširno govoril stalni predstavnik SRPJ v svetovni organizaciji Jakša Petrić. Zasedanje je ocenil kot zelo dinamično in pomembno, saj Združeni narodi po njegovih besedah vse bolj potrjujejo svojo univerzalnost in v čedalje večji meri vplivajo na reševanje zgočih političnih in gospodarskih problemov v svetu. Neuvrščene države so v Združenih narodih postale pomem-

ben dejavniki. Pokazale so svojo odločnost, da z delovanjem in krepitevijo akcijske enotnosti vložijo še več naporov za pozitivne spremembe v svetu. Zato so se skupaj z drugimi državami v razvoju uprle pokusom, da bi razbili njihovo enotnost. Ti poskusi so prihajali s strani tistih sil svetovnega imperiaリズム, ki jim ni pooseči očitno spreminjanje sil v svetu v korist miru in napredka. Jakša Petrić je posebej opozoril tudi na negativen vpliv nerešenih mednarodnih problemov (kot so kriza na Blaznjem vzhodu, položaj v Indokini, ciprski dogodki, poskusi zakonitve pravice velikih do vmešavanja v notranje zadeve majhnih držav) na splošne svetovne razmere in mednarodne odnose v celoti.

Jugoslavija pripisuje izjemen pomen ministrskemu zasedanju koordinacijskega biroja neuvrščenih, ki bo prihodnji mesec v kubanskem mestu Havani. To je izrecno naglasil pomočnik zveznega tajnika za zunanje zadeve Berislav Badurina, ki je skupščinskima odboroma pojasnil predlog jugoslovanskih izhodišč za to zasedanje. Zunanji ministri 17 neuvrščenih držav, ki so članice koordinacijskega biroja, bodo v Havani razpravljali o uresničevanju sklepov alžirske konference voditeljev neuvrščenih, o nadaljnjem usklajevanju dejavnosti neuvrščenih in o pripravah na ministrsko konferenco, ki bo avgusta v Limi. Ministri bodo, kot je napovedal jugoslovanski diplomat, temeljito spregovorili tudi o sedanjem političnem in gospodarskem položaju v svetu, med drugim o krizi na Blaznjem vzhodu, ki v bistvu dobiva čedalje širše razsežnosti, kajti kriza se je iz ozkega okvira problematike odnosov med agresivnim — Izraelom in njegovimi žrtvami — arabskimi državami razširila na dosti širše (po vsebinski in zemljepisni merili) področje in zdaj zajema tudi razmere na Cipru, položaj v Perzijskem zalivu z iransko — iraškim sporom, celotno «afna» problematiko in tudi zadnje dogodke v vzhodni Afriki.

Skupščinska odbora za mednarodno politično in gospodarske zadeve sta tudi danes, kot že nekajkrat doslej, obravnavala tudi gospodarsko sodelovanje Jugoslavije s tujino. Zvezni tajnik za zunanjo trgovino dr. Emil Ludviger, ki je dal uvodno obrazložitev, je posebej opozoril na težave, s katerimi se srečujejo države v razvoju v gospodarskih odnosih s razvitim svetom. Industrijsko razvite države so namreč zaradi resnih notranjih gospodarskih in družbenih problemov začele zapirati svoje tržišče, vendar ima — kot je dejal Ludviger — Jugoslavija še dovolj manevrskega prostora za gospodarsko sodelovanje s tujino. «Trgujemo s približno 120 državami z vseh celin, naše gospodarstvo pa uživa ugodne razmere. Vse to daje ugodne možnosti za nadaljnjo razširitev gospodarskih odnosov v skladu z znanimi načeli naše zunanje politike», je med drugim naglasil zvezni tajnik za zunanjo trgovino. Delegat je sporočil tudi najnovjše podatke iz jugoslovanske zunanjetrgovinske bilance v letošnjem letu. Najbolj se je povečal izvoz v

dežele v razvoju in nato v socialistične države, medtem ko takšnih rezultatov ni, ko gre za razvite zahodne države. Tudi uvoz se še ne zmanjšuje tako kot je bilo predvideno, tako da je zunanjetrgovinski primanjkljaj še vedno velik. Dr. Ludviger je delegat skupščine tudi povedal, da pristojni državni in drugi organi pripravljajo nove razbrezemske ukrepe za jugoslovansko gospodarstvo, ki se ukvarja z izvozom.

V. B.

RIM, 21. — Minister za finance Visentini sporoča, da bo kmalu imel poročilo na skupni seji senatnih komisij za finance in proračun, ki se sestaneja v torek, da razpravljata o vprašanju združitve družinskih dohodkov od dela zaradi obdavčenja. Kot je znano, sta bila o tem v senatu predložena dva zakonska osnutka, demokristjanski in komunistični.

OB PROSLAVI PISATELJA-REVOLUCIONARJA P. VORANCA

Odličja Svobode zaslužnim prosvetnim delavcem

Odličji sta prejela tudi dva naša zamejska prosvetna delavca: Edvin Švab in Silvan Krizmančić - Skupno podelili 41 odličij

LJUBLJANA, 21. — Danes je republiška Zveza kulturno - prosvetnih organizacij v Ljubljani podelila odličja Svobode 37 zaslužnim prosvetnim delavcem in 4 organizacijam. Odličji sta prejela tudi dva naša zamejska prosvetna delavca: Edvin Švab in Silvan Krizmančić.

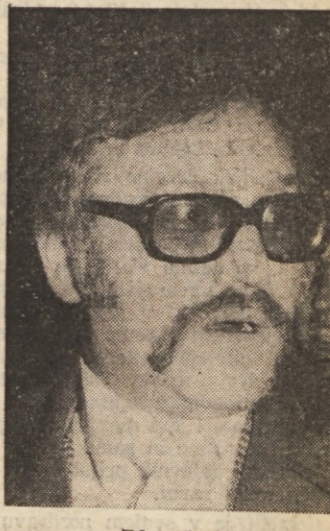
Slovenosti, ki je bila v dvorani ljubljanskega magistrata so se udeležili tudi številni ugledni predstavniki slovenskega političnega in kulturnega življenja, med katerimi so bili tudi: predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher z ženo Lidijo Šentjuro, Vida Tomšič in drugi.

Letos je bila slovenost podeljevanja odličij združena s proslavo pisatelja - revolucionarja Prežihovega Voranca, prvega predsednika zveze Svobod Slovenije, ki je umrl pred 25 leti. O življenju in delu Prežihovega Voranca je govoril Drago Druškovič. Na slovenosti je pel Slovenski oktet. Odličja je podeljeval predsednik ZKPO Ivo Tavčar.

delovnih ljudi, da je vprašanje kulturne vprašanje dela in da sta svoboda kulture dve plati istega vprašanja, kajti osvobodilni boj delavskega razreda je bil vselej in je tudi danes kulturni boj. Tako je poudarjeno v temeljiti sklepa ZKPO o podeljevanju odličij Svobode.

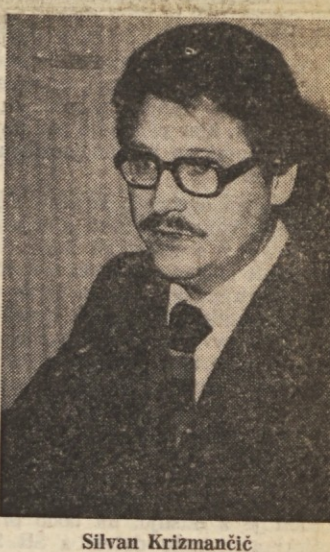
Branko Babič, ki je na včerajšnji slovenosti obrazložil kriterije, po katerih so ocenjevali predloge za odličja, je med drugim dejal, da so «po mišljenju odbora letošnji predlogi dobro izbrani». V zvezi s predlogi za odličja, ki so prišli iz SRS, je med drugim dejal, da so občinski sveti Zveze kulturno - prosvetnih organizacij v sodelovanju z drugimi organizacijami resno in zavzeto pristopili k izboru kandidatov, kar se je odrazilo tudi pri obrazložitvah posameznih predlogov. Vseh predlogov je bilo 94, odbor pa je izbral 41 kandidatov. Med izbranimi so bili tudi trije aktivni prosvetni delavci, ki se udeležujejo v slovenskih kulturnih društvih v Zagrebu, Karlovcu in na Reki.

Edvin Švab je prejel zlato odličje z naslednjo utemeljitvijo: «Za služni kulturno - prosvetni, pedagoški in družbeni delavec. Že vrsto let je med glavnimi pobudniki kulturno - prosvetnega življenja slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, obenem pa je uspešno organiziral razne manifestacije. Več let je bil tajnik SPZ ter v tistem času običajno prispeval h kvalitetni rasti celotnega kulturno - prosvetnega življenja. Posebne zasluge ima za uvajanje novih metod dela v Slovenskem dijaškem domu v Trstu, v katerem je ravnatelj. Aktivno se udeležuje tudi v krajevnih upravnih ustanovah, kjer se še posebej zavzema za reševanje problema kulturnega življenja.»

Edvin Švab

Silvan Krizmančić je prejel srebrno odličje z naslednjo utemeljitvijo: «Krizmančić ima največ zasluge za obnovo delovanja Glasbene matice v Gorici. Štiri leta je bil tajnik SPZ za Gorisko. Na tem položaju je opravil pri utrjevanju včlanjenih društev pionirsko delo. Že 10 let vodi moški pevski zbor Jezero v Doberdolu, obenem pa poučuje na šoli Glasbene matice v Gorici.»

Silvan Krizmančić

ZAHODNONEMŠKI ZUNANJI MINISTER V RIMU

Rumor in Genscher o evropskih vprašanjih

Zaskrbljenost zaradi ciprske krize - Položaj italijanskih delavcev v Zahodni Nemčiji - Genscherja sprejel tudi Moro

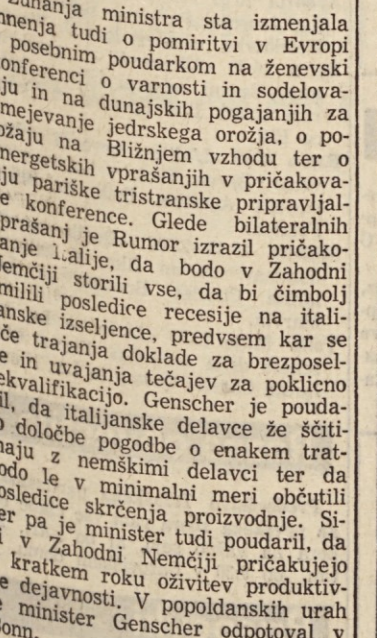
RIM, 21. — Namestnik kanclerja in zunanji minister Zahodne Nemčije Hans Dietrich Genscher, ki je prispel včeraj na obisk v Rim, je danes nadaljeval razgovore s italijanskim zunanjim ministrom Romom, sprejel pa ga je tudi predsednik vlade Moro.

Razgovori med Genscherjem in Romom, ki jih je glasnik Farnešine označil kot izredno koristne, so bili posvečeni vrsti aktualnih evropskih in mednarodnih vprašanj, pa tudi stanju dvostranskih odnosov. Posebno pozornost sta ministrva posvetila ciprskemu vprašanju, glede katerega sta tudi dala skupno izjavo, v kateri potrjujeta stališče EGS, ki je bilo sprejeto na zasedanju zunanjih ministrov skupnosti v Dublinu. EGS je posebno zainteresirana za rešitev ciprske krize tudi zaradi svojih tesnih odnosov z Grčijo, Turčijo in ciprsko republiko. Kot sta poudarila Rumor in Genscher, se Evropa zavzema za spoštovanje neodvisnosti in zemeljske nedotakljivosti Cipra ter je mnenja, da je treba poiskati sporazumno, trajno in pravično rešitev, ki jo bo mogoče doseči s posvetovalni med obema ciprskima skupnostima. Države EGS so tudi pripravljene posredovati med zainteresiranimi stranmi za dosego tega cilja.

Minić v Mehiki

CIUDAD MEXICO, 21. — Podpredsednik jugoslovanske vlade in zunanji minister Miloš Minić je prispel na uradni obisk v Mehiko. Na tiskovni konferenci po prihodu je med drugim povedal, da je izredno zadovoljen, ker se bo med obiskom srečal tudi z mehiškim predsednikom Echeverrijo in mu izročil osebno poslanico jugoslovanskega predsednika. Minić je mehiškim častnikarjem tudi dejal, da je predsednik Tito z zadovoljstvom sprejel povabilo mehiškega predsednika, naj obišče to prijateljsko državo. Na vprašanje, kdaj bo Tito obiskal Mehiko, je Minić odvrnil, da bo do obiska prišlo «v kratkem», če bo to le mogoče.

Varnostni svet o ciprski krizi

Zunanji ministri sta izmenjala mnenja tudi o pomiritvi v Evropi s posebnim poudarkom na zenevalski konferenci o varnosti in sodelovanju in na dunajskih pogajanjih za omejevanje jedrskega orožja, o položaju na Blaznjem vzhodu ter o energetskih vprašanjih v pričakovani pariski tristranski pripravljani konferenci. Glede bilateralnih vprašanj je Rumor izrazil pričakovane lažje, da bodo v Zahodni Nemčiji stori vse, da bi čim bolj omejili posledice recesije na italijanske izseljenke, predvsem kar se tiče trajanja doklade za brezposelnost in uvajanja tečajev za poklicno rekvizifikacijo. Genscher je poudaril, da italijanske delavce že štiti določbe pogodbe o enakem tretmaju z nemškimi delavci ter da bodo le v minimalni meri občutili posledice skrajšanja proizvodnje. Sicer pa je minister tudi poudaril, da si v Zahodni Nemčiji pričakujejo v kratkem roku oživitve produktivne dejavnosti. V populacijskih urah je minister Genscher odpoval v Bonn.

Sporazum o draginjski dokladi za delavce v mali industriji

RIM, 21. — Med sindikalno federacijo in Zvezo malih in srednjih industrijev je bil danes podpisan sporazum o poenotenju vrednostne točke draginjske doklade in o zajamčenih plač. Sporazum zani- ma okrog 600 tisoč delavcev, ki so zaposleni v 15 tisoč malih in srednjih industrijskih podjetjih v celotni zvezi. Vsebinska je enaka planu s Confindustria, ki je bil podpisan v oktobru in Interindus. Sindikati so izrazili zadovoljstvo za dogovor s malimi in srednjimi industriji, saj bodo tudi ti industrijski delavci deležni povišanja,

čete z otoka v skladu s prejšnjimi sklepi svetovne organizacije. Dejal je tudi, da je potrebno omogočiti 200.000 ciprskim Grkom, da se vrnejo v svoje domove na ozemlju, ki je trenutno pod turško zasedbo. Grški predstavnik Carajannis je pozval OZN, naj prepreči razkosanje male neuvrščene države, ter obtoži Turčijo, da hoče odpraviti neodvisno ciprsko republiko. Po kratkem posegu turškega predstavnika je zastopnik turške skupnosti na Cipru Vadat Celik zagotovil, da proglasitve avtonomne turške republike na otoku ne bo preprečila očitno negotovitev med predstav-

nikih obeh skupnosti za dokončno sporazumno rešitev ciprskega vprašanja. Zadnji je včeraj govoril sovjetski predstavnik Malik, ki je zahteval takojšnje izvajanje prejšnjih sklepov OZN in obsodil enostranske pobude turško-ciprskih voditeljev, ki da ogrožajo perspektive sporazumne rešitve. Malik je tudi predlagal, naj bi OZN poslala na Cipr svojo delegacijo, ki naj bi se pripravila o položaju na otoku.

Na sliki: predstavnik ciprskih Turkov Vadat Celik (levo) med govornim v VS. Na desni je predstavnik švedske Rydbeck.

V INTERVIJUJU ZA KOPRSKO TELEVIIZIJO

Dr. Vilfan o teži manjšin v evropskem sodelovanju

Eden bistvenih pogojev pri reševanju manjšinskih vprašanj je priznanje nedotakljivosti državnih meja

KOPER, 21. — V intervjuju za koprsko televizijo je dr. Joža Vilfan, ugledni primorski protifašistični borec in zvezni poslanec SRPJ, na vprašanje kakaj pridobiva manjšinsko vprašanje teže v evropskem sodelovanju, dejal: «Pojav vprašanja narodnih manjšin v današnji Evropi je posledica vsega današnjega razvoja. Ta razvoj po eni strani pomeni povežavo vedno večje celote, z druge strani pa pomeni uveljavljanje in s tem tudi določeno samostojnost sestavnih manjših delov te celot in celo posameznikov. Med drugim lahko tudi deklaracijo o človekovih pravicah štejemo kot izraz te komponente vsega današnjega razvoja. In seveda uveljavljanje posameznika pomeni po celote, to se pravi, tudi kot pripadnika določene skupnosti, ki ima svoje zgodovinske, predvsem jezikovne in kulturne posebnosti, uveljavljanje posameznika kot pripadnika naroda. Pri tem pa je seveda značilno, da se državne skupnosti in narodnostne skupnosti — današnjem svetu ne pokrivajo. V smislu demokratskega razvoja pa je, da mi ne iščemo potem rešitev konfliktov, ki nastajajo zaradi tega nepokrivanja, niti v raznarodovanju narodnih manjšin, niti ne v menjanju državnih meja. Moramo iskati rešitev v tako organizirani Evropi, ker zdaj mislim predvsem na Evropo, ki bo dovoljevala skupno obstajanje obeh te skupnosti, države in naroda. Za ustvarjanje takih pogojev je gotovo eden bistvenih pogojev priznanje nedotakljivosti državnih meja.

Na vprašanje pa, zakaj Jugoslavija posveča manjšinam še prav posebno pozornost, je dr. Joža Vilfan dejal: «O Jugoslaviji se večkrat reče, da je svet v malem. Pri tem se misli navadno na to, da mora Jugoslavija v svojih okvirih, v svoji notranjosti reševati vprašanja, ki obstajajo v današnjem svetu med državami, in se navadno meri pri tem na probleme ekonomskega razvoja, na odnose med razvitimi in nerazvitimi ali manj razvitimi. Mislim, da se v določenem smislu lahko govori o Jugoslaviji kot o svetu v malem tudi kar zadeva problem «država-narod». Jugoslavija, naša federacija, ima 6 republik, od teh jih je 5, to kar imenujemo «narodno državo» v tradicionalnem smislu Slovenija, Hrvatska, Srbija, Crna gora, Makedonija, Bosna in Hercegovina je država treh narodov ali morda dveh narodov in ene nacionalnosti: Srbov, Hrvatov in Muslimanov. Razen tega poleg Slovencev, Hrvatov, Srbov, Crnogorcev in Makedoncev živi pri nas še mnogo nacionalnosti, v večjem številu Madžari in Albanci, v manjšem številu še druge, med njimi tudi Italijani. Tako je za nas, Jugoslavijo, problem «narod - država» na dani. Mi mislimo, da ta problem dobro rešujemo in nekaj pove že to, da mi ne govorimo o narodnih manjšinah, mi govorimo o nacionalnostih in pri tem imamo kot cilj — nalogo demokratizacije države, dokler bo država potrebna, dokler ne bomo države prerasli, vsaj države v današnjem smislu.

DANES

Na zadnji vladni seji so sprejeli vrsto ukrepov za ukrepitev gospodarstva, vsaj tako pravijo gospodarski ministri. Ti ukrepi predvidevajo določitev več kot tri tisoč milijard lir za podporo industrijski proizvodnji, izvozu, gradnji univerz in šol in kmetijstvu, vlada je sprejela še druge ukrepe, ki se nanašajo na javni red in na spremembe letošnjega proračuna. Gospodarski ukrepi, ki so bili sprejeti, so naleteli na razne komentarje. Demokristjani ki jih v celoti sprejemajo, trdijo, da bodo ukrepi gospodarstvo in preprečili recesijo v letošnjem letu. Socialisti in komunisti pa niso tako navdušeni ter opozarjajo, da se je vlada ponovno zatekla k občasnim ukrepom in posegom na posameznih in ločenih področjih.

Ze četrti dan procesa se je Bertoljeva «resnica» o pokolu pred milansko kvesturo, v katerem so bile 4 osebe ubite 46 pa ranjeni, sesula v prah sprito teže pritevanj številnih očividcev. Samozvani anarhist je doslej trdil, da je prišel pred kvesturo ob 10.40 tik pred zaključkom svečanosti v spomin komisarja Calabresija, številni očividci pa so ga opazili v Ulici Fatebenefratelli že dobro uro prej v spremstvu dveh oseb. Za nametek so ljudje, ki so poznali atentatorja od mladih nog, se približali, da Bertoli dovedno ni zrel in da je nesposoben avtonomnega presojanja in odločanja.

Na uradni obisk v našo deželo je prispela delegacija Unije Italijanov za Istro in Reko. Sprejeli so jo predsednik deželne vlade Comelli, deželnega sveta Pittoni, Zupan Spacini. Obiskali pa so še GMT v Boljuncu in slovensko gledališče. V uvodnih pozdravih so vsi poudarili pomen čim bolj tesnih stikov manjšin z matičnim narodom za njihov kulturni razvoj ter posebno poglabljanje prijateljstva med sosednjimi državami.

PRVI DAN OBISKA ODPOSLANSTVA UNIJE ITALIJANOV ZA ISTRO IN REKO V NAŠI DEŽELI

Nezamenljiva vloga narodnosti za zblíževanje in razvoj odnosov med Italijo in Jugoslavijo

Poudarjen pomen tesnih in stvarnih odnosov italijanske manjšine v SFRJ z matičnim narodom Sprejemi pri predsedniku deželne vlade Comelliju, predsedniku deželnega sveta Pittoniju in županu Spacciniju - Ogled GMT in pozdrav dolinskega župana - Srečanje v slovenskem gledališču

Prvi dan uradnega obiska delegacije Unije Italijanov za Istro in Reko v naši deželi je potekal v znamenju izredno intenzivnih stikov, razgovorov in obiskov, ki dokazujejo ne samo pomen tega obiska, temveč široko odzračje, ki jih italijanska narodna skupnost v jugoslavjski naravnosti z demokratičnimi organi sosedne dežele Furlanije - Julijske krajine v okviru konstruktivnega odnosa med manjšino in njenim matičnim narodom, kar je rezultat večje razumevanja in tesnejšega sodelovanja. Tokratni tridnevni obisk v Furlaniji - Julijski krajini pomeni, v bistvu, kronanje prvga srečanja, do katerega je prišlo julija lani med tržaško manjšinsko konferenco. Tedaj so se zastopniki italijanske narodnosti v Jugoslaviji in deželnih oblasti Furlanije - Julijske krajine dogovorili o poglobitvi tet stikov, ki ne pomenijo samo večjega razumevanja za življenje in delo Italijanov v Jugoslaviji, temveč tudi obogatitev tet odnosov na vseh ravneh sodelovanja.

V svojem odgovoru je prof. Ferri poudaril, da obstoječe stike med ustanovami tostran in onstran meje ter izrazil upanje, da se bodo trdni in ustaljeni stiki v obsejnem pasom Slovenije razširili tudi na Hrvaško in sploh na celo Istro, kar naj omogoči večjo občutljivost za vzajemno reševanje vprašanj obeh narodnih skupnosti.

Prof. Ferri je zaključil dopoldanski del obiska. Delegacija je odšla na kosilo, ki so se ga udeležile deželne oblasti, jugoslovanski generalni konzul v Trstu Renko, italijanski konzul v Kopru Messina, predstavnik urada zunanjega ministrstva Bonetti, rektor tržaške univerze de Ferra, ravnatelj SSG Tavcar in drugi.

Po kosilu je delegacija Unije Italijanov odšla na ogled tovarne velikih motorjev v Boljuncu, kjer je goste pozdravil dolinski župan Lovriha. Opozoril jih je, da stoji tovarna v občini, ki je pretežno naseljena s Slovenci, ki v Italiji ne uživajo vseh pravic in so razdeljeni v tem oziru, na tri kategorije. Kot primer je navedel deželni svet, kjer ni dovoljena raba slovensčine. Verjetno imate tudi v svoje probleme, je zaključil, toda v socialistični Jugoslaviji so vaše osnovne pravice zaščene.

Delegacija Unije Italijanov, ki se bo tri dni mudila v naši deželi, vodi predsednik prof. Luigi Ferri, podpredsednik prof. Fusilli, Glavinca ter tajnik prof. Illiassi.

V odposlanstvu so se predsedniki umetniške skupnosti Scher, kulturne skupnosti prof. Pellizzer in šolske skupnosti prof. Tamburini, predstavniki skupnosti iz Kopra, Pirana, Umaga, Buj, Poreča, Rovinja, Vinjana, Labina, Pulja, Izole in drugi, urednik reške «La voce del popolo» Urednik kopskega radia Battelli in ravnatelj italijanske dežele Petrati.

Delegacija je v dopoldanskih urah sprejel predsednik deželne vlade dr. Comelli, s katerim so bili podpredsednik De Carli ter odborniki Coloni, Bertoli, Mauro in Volpe.

Predsednik deželne vlade Comelli se je v svojem pozdravu spomnil prvga stika med lansko konferenco o manjšinah in podčrtal pomen tega obiska, ko dežela Furlanija - Julijska krajina navezuje stik z italijansko manjšino, ki v jugoslovanskem samoupravnem sistemu uživa samostojnost interesne skupnosti in uveljavlja svoje težnje. Odnos z matičnim narodom, z lojalnostjo do države, v kateri živi manjšina, bogati razvoj manjšine in samo večino ter je obenem dejavnik prijateljstva na mednarodni ravni.

Comelli je v svojem pozdravu omenil zgrešene nacionalistične pojme preteklosti in nato dodal, da je dežela Furlanija - Julijska krajina v svojem odnosu do slovenske manjšine v Italiji pripravljena sprejemati potrebe po večjih svobodnih in avtonomij, kjer prihajajo pač do izrazu, čeprav so ji pristojnosti izredno omejene.

V svojem odgovoru je prof. Ferri poudaril vlogo in rast italijanske skupnosti v socialistični Jugoslaviji in izrazil upanje, da bodo taki stiki postali trajni, obenem pa željo, naj javnost matičnega naroda izrazi do Italijanov v Jugoslaviji večjo odprtost, večje razumevanje. Ferri se je skliceval na vlogo Unije Italijanov, ki jo določata nova zvezna ustava in program ZKJ. Nova ustava Jugoslavije je dodal, nam je dala sredstva za rešitev preostalih odprtih vprašanj naše skupnosti. Zaključil je z mislijo, da bodo prijateljski stiki naše dežele s SR Slovenijo in SR Hrvaško samo koristili še nadaljnjo razvoj italijanske skupnosti v Istri in na Reki.

Zatem je odposlanstvo odšlo iz palače deželne vlade v dvorano deželne vlade na Oberdankov trg. Tu so goste pričakali predsednik sveta Pittoni s tajnikoma Cogora in Lovriho. Pittoni je v svojem pozdravu poudaril, da je namn tega srečanja tudi «dati nov impulz odnosom med obojnimi deželami ter se posebej med Italijo in Jugoslavijo», kajti prav ev te perspektivi je nezamenljiva vloga narodnih manjšin. V korist narodnih manjšin je omogočiti manjšinam tako posredniško vlogo, ki deluje

zaradi neodgovornega odmetavanja cigaretnih ogorkov?

Pod pritiskom hude burje ogromen požar nad Dolino

Gorelo je v vsej okolici - Vsi razpoložljivi gasilci so se do pozne noči borili s plameni

Dramatičen obroč požarov je večeraj zajel vso okolico in predmestja. Huda burja je ponekod požare tako raznela, da jih do pozne noči ni bilo mogoče pogasiti in niti omejiti, kljub naporu vseh gasilcev in pristojnih central, iz postojanke v mestni občini sta se openske in miljske zapostave. Zvečer so bili gasilci tako angažirani, da je ostala na razpolago za morebitne druge posege samo skupina 12 gasilcev v mestu, vsi ostali pa so se borili s požari v okolici. Zaradi izredno obsejnega požara nad Dolino, ki je zajel borov gozd nad vasio in se razširil vse do meje, so prisokoličili na jugoslovanski strani na pomoč tudi kopski gasilci.

Dela je bilo od zgodnjega jutra: ponekod se je odkrutil omet od hišnih pročelij, zaradi hude burje so se tudi vneli dimniki, vendar je bilo že zjutraj največ težav s požari. Suha trava in grmičevje je zagorelo pri Miramaru, na Škorčijah, pri Križu, ob Trbiški cesti pod Katinaro, pri Trgu Giarizole, nad Ru-

meno hišo ter med Reško cesto in Montebellom. Plameni pa so se najbolj razširili pri Boljuncu in na hribu nad Dolino in Prebenogom, kjer so zagorela visoka borovna drevesa, da je nebo razžarelo in je bil videti pordečen nebesni svod v samem mestnem središču. Do pozne nočne ure gasilcem ni uspelo, da bi ta dva požara pogasili; zlasti požar nad Dolino je uničil ogromno gozdno površino.

Drevo kongres dolinske KPI

Drugi dan obiska delegacije Unije Italijanov za Istro in Reko v naši deželi je potekal v znamenju izredno intenzivnih stikov, razgovorov in obiskov, ki dokazujejo ne samo pomen tega obiska, temveč široko odzračje, ki jih italijanska narodna skupnost v jugoslovjski naravnosti z demokratičnimi organi sosedne dežele Furlanije - Julijske krajine v okviru konstruktivnega odnosa med manjšino in njenim matičnim narodom, kar je rezultat večje razumevanja in tesnejšega sodelovanja. Tokratni tridnevni obisk v Furlaniji - Julijski krajini pomeni, v bistvu, kronanje prvga srečanja, do katerega je prišlo julija lani med tržaško manjšinsko konferenco. Tedaj so se zastopniki italijanske narodnosti v Jugoslaviji in deželnih oblasti Furlanije - Julijske krajine dogovorili o poglobitvi tet stikov, ki ne pomenijo samo večjega razumevanja za življenje in delo Italijanov v Jugoslaviji, temveč tudi obogatitev tet odnosov na vseh ravneh sodelovanja.

V svojem odgovoru je prof. Ferri poudaril, da obstoječe stike med ustanovami tostran in onstran meje ter izrazil upanje, da se bodo trdni in ustaljeni stiki v obsejnem pasom Slovenije razširili tudi na Hrvaško in sploh na celo Istro, kar naj omogoči večjo občutljivost za vzajemno reševanje vprašanj obeh narodnih skupnosti.

Prof. Ferri je zaključil dopoldanski del obiska. Delegacija je odšla na kosilo, ki so se ga udeležile deželne oblasti, jugoslovanski generalni konzul v Trstu Renko, italijanski konzul v Kopru Messina, predstavnik urada zunanjega ministrstva Bonetti, rektor tržaške univerze de Ferra, ravnatelj SSG Tavcar in drugi.

Po kosilu je delegacija Unije Italijanov odšla na ogled tovarne velikih motorjev v Boljuncu, kjer je goste pozdravil dolinski župan Lovriha. Opozoril jih je, da stoji tovarna v občini, ki je pretežno naseljena s Slovenci, ki v Italiji ne uživajo vseh pravic in so razdeljeni v tem oziru, na tri kategorije. Kot primer je navedel deželni svet, kjer ni dovoljena raba slovensčine. Verjetno imate tudi v svoje probleme, je zaključil, toda v socialistični Jugoslaviji so vaše osnovne pravice zaščene.

Delegacija Unije Italijanov, ki se bo tri dni mudila v naši deželi, vodi predsednik prof. Luigi Ferri, podpredsednik prof. Fusilli, Glavinca ter tajnik prof. Illiassi.

V odposlanstvu so se predsedniki umetniške skupnosti Scher, kulturne skupnosti prof. Pellizzer in šolske skupnosti prof. Tamburini, predstavniki skupnosti iz Kopra, Pirana, Umaga, Buj, Poreča, Rovinja, Vinjana, Labina, Pulja, Izole in drugi, urednik reške «La voce del popolo» Urednik kopskega radia Battelli in ravnatelj italijanske dežele Petrati.

Delegacija je v dopoldanskih urah sprejel predsednik deželne vlade dr. Comelli, s katerim so bili podpredsednik De Carli ter odborniki Coloni, Bertoli, Mauro in Volpe.

Predsednik deželne vlade Comelli se je v svojem pozdravu spomnil prvga stika med lansko konferenco o manjšinah in podčrtal pomen tega obiska, ko dežela Furlanija - Julijska krajina navezuje stik z italijansko manjšino, ki v jugoslovanskem samoupravnem sistemu uživa samostojnost interesne skupnosti in uveljavlja svoje težnje. Odnos z matičnim narodom, z lojalnostjo do države, v kateri živi manjšina, bogati razvoj manjšine in samo večino ter je obenem dejavnik prijateljstva na mednarodni ravni.

Comelli je v svojem pozdravu omenil zgrešene nacionalistične pojme preteklosti in nato dodal, da je dežela Furlanija - Julijska krajina v svojem odnosu do slovenske manjšine v Italiji pripravljena sprejemati potrebe po večjih svobodnih in avtonomij, kjer prihajajo pač do izrazu, čeprav so ji pristojnosti izredno omejene.

V svojem odgovoru je prof. Ferri poudaril vlogo in rast italijanske skupnosti v socialistični Jugoslaviji in izrazil upanje, da bodo taki stiki postali trajni, obenem pa željo, naj javnost matičnega naroda izrazi do Italijanov v Jugoslaviji večjo odprtost, večje razumevanje. Ferri se je skliceval na vlogo Unije Italijanov, ki jo določata nova zvezna ustava in program ZKJ. Nova ustava Jugoslavije je dodal, nam je dala sredstva za rešitev preostalih odprtih vprašanj naše skupnosti. Zaključil je z mislijo, da bodo prijateljski stiki naše dežele s SR Slovenijo in SR Hrvaško samo koristili še nadaljnjo razvoj italijanske skupnosti v Istri in na Reki.

Zatem je odposlanstvo odšlo iz palače deželne vlade v dvorano deželne vlade na Oberdankov trg. Tu so goste pričakali predsednik sveta Pittoni s tajnikoma Cogora in Lovriho. Pittoni je v svojem pozdravu poudaril, da je namn tega srečanja tudi «dati nov impulz odnosom med obojnimi deželami ter se posebej med Italijo in Jugoslavijo», kajti prav ev te perspektivi je nezamenljiva vloga narodnih manjšin. V korist narodnih manjšin je omogočiti manjšinam tako posredniško vlogo, ki deluje

zaradi neodgovornega odmetavanja cigaretnih ogorkov?

Pod pritiskom hude burje ogromen požar nad Dolino

Gorelo je v vsej okolici - Vsi razpoložljivi gasilci so se do pozne noči borili s plameni

Drevo kongres dolinske KPI

Drugi dan obiska delegacije Unije Italijanov za Istro in Reko v naši deželi je potekal v znamenju izredno intenzivnih stikov, razgovorov in obiskov, ki dokazujejo ne samo pomen tega obiska, temveč široko odzračje, ki jih italijanska narodna skupnost v jugoslovjski naravnosti z demokratičnimi organi sosedne dežele Furlanije - Julijske krajine v okviru konstruktivnega odnosa med manjšino in njenim matičnim narodom, kar je rezultat večje razumevanja in tesnejšega sodelovanja. Tokratni tridnevni obisk v Furlaniji - Julijski krajini pomeni, v bistvu, kronanje prvga srečanja, do katerega je prišlo julija lani med tržaško manjšinsko konferenco. Tedaj so se zastopniki italijanske narodnosti v Jugoslaviji in deželnih oblasti Furlanije - Julijske krajine dogovorili o poglobitvi tet stikov, ki ne pomenijo samo večjega razumevanja za življenje in delo Italijanov v Jugoslaviji, temveč tudi obogatitev tet odnosov na vseh ravneh sodelovanja.

V svojem odgovoru je prof. Ferri poudaril, da obstoječe stike med ustanovami tostran in onstran meje ter izrazil upanje, da se bodo trdni in ustaljeni stiki v obsejnem pasom Slovenije razširili tudi na Hrvaško in sploh na celo Istro, kar naj omogoči večjo občutljivost za vzajemno reševanje vprašanj obeh narodnih skupnosti.

Prof. Ferri je zaključil dopoldanski del obiska. Delegacija je odšla na kosilo, ki so se ga udeležile deželne oblasti, jugoslovanski generalni konzul v Trstu Renko, italijanski konzul v Kopru Messina, predstavnik urada zunanjega ministrstva Bonetti, rektor tržaške univerze de Ferra, ravnatelj SSG Tavcar in drugi.

Po kosilu je delegacija Unije Italijanov odšla na ogled tovarne velikih motorjev v Boljuncu, kjer je goste pozdravil dolinski župan Lovriha. Opozoril jih je, da stoji tovarna v občini, ki je pretežno naseljena s Slovenci, ki v Italiji ne uživajo vseh pravic in so razdeljeni v tem oziru, na tri kategorije. Kot primer je navedel deželni svet, kjer ni dovoljena raba slovensčine. Verjetno imate tudi v svoje probleme, je zaključil, toda v socialistični Jugoslaviji so vaše osnovne pravice zaščene.

Delegacija Unije Italijanov, ki se bo tri dni mudila v naši deželi, vodi predsednik prof. Luigi Ferri, podpredsednik prof. Fusilli, Glavinca ter tajnik prof. Illiassi.

V odposlanstvu so se predsedniki umetniške skupnosti Scher, kulturne skupnosti prof. Pellizzer in šolske skupnosti prof. Tamburini, predstavniki skupnosti iz Kopra, Pirana, Umaga, Buj, Poreča, Rovinja, Vinjana, Labina, Pulja, Izole in drugi, urednik reške «La voce del popolo» Urednik kopskega radia Battelli in ravnatelj italijanske dežele Petrati.

Delegacija je v dopoldanskih urah sprejel predsednik deželne vlade dr. Comelli, s katerim so bili podpredsednik De Carli ter odborniki Coloni, Bertoli, Mauro in Volpe.

Predsednik deželne vlade Comelli se je v svojem pozdravu spomnil prvga stika med lansko konferenco o manjšinah in podčrtal pomen tega obiska, ko dežela Furlanija - Julijska krajina navezuje stik z italijansko manjšino, ki v jugoslovanskem samoupravnem sistemu uživa samostojnost interesne skupnosti in uveljavlja svoje težnje. Odnos z matičnim narodom, z lojalnostjo do države, v kateri živi manjšina, bogati razvoj manjšine in samo večino ter je obenem dejavnik prijateljstva na mednarodni ravni.

Comelli je v svojem pozdravu omenil zgrešene nacionalistične pojme preteklosti in nato dodal, da je dežela Furlanija - Julijska krajina v svojem odnosu do slovenske manjšine v Italiji pripravljena sprejemati potrebe po večjih svobodnih in avtonomij, kjer prihajajo pač do izrazu, čeprav so ji pristojnosti izredno omejene.

V svojem odgovoru je prof. Ferri poudaril vlogo in rast italijanske skupnosti v socialistični Jugoslaviji in izrazil upanje, da bodo taki stiki postali trajni, obenem pa željo, naj javnost matičnega naroda izrazi do Italijanov v Jugoslaviji večjo odprtost, večje razumevanje. Ferri se je skliceval na vlogo Unije Italijanov, ki jo določata nova zvezna ustava in program ZKJ. Nova ustava Jugoslavije je dodal, nam je dala sredstva za rešitev preostalih odprtih vprašanj naše skupnosti. Zaključil je z mislijo, da bodo prijateljski stiki naše dežele s SR Slovenijo in SR Hrvaško samo koristili še nadaljnjo razvoj italijanske skupnosti v Istri in na Reki.

Zatem je odposlanstvo odšlo iz palače deželne vlade v dvorano deželne vlade na Oberdankov trg. Tu so goste pričakali predsednik sveta Pittoni s tajnikoma Cogora in Lovriho. Pittoni je v svojem pozdravu poudaril, da je namn tega srečanja tudi «dati nov impulz odnosom med obojnimi deželami ter se posebej med Italijo in Jugoslavijo», kajti prav ev te perspektivi je nezamenljiva vloga narodnih manjšin. V korist narodnih manjšin je omogočiti manjšinam tako posredniško vlogo, ki deluje

zaradi neodgovornega odmetavanja cigaretnih ogorkov?

Pod pritiskom hude burje ogromen požar nad Dolino

Gorelo je v vsej okolici - Vsi razpoložljivi gasilci so se do pozne noči borili s plameni

Drevo kongres dolinske KPI

Drugi dan obiska delegacije Unije Italijanov za Istro in Reko v naši deželi je potekal v znamenju izredno intenzivnih stikov, razgovorov in obiskov, ki dokazujejo ne samo pomen tega obiska, temveč široko odzračje, ki jih italijanska narodna skupnost v jugoslovjski naravnosti z demokratičnimi organi sosedne dežele Furlanije - Julijske krajine v okviru konstruktivnega odnosa med manjšino in njenim matičnim narodom, kar je rezultat večje razumevanja in tesnejšega sodelovanja. Tokratni tridnevni obisk v Furlaniji - Julijski krajini pomeni, v bistvu, kronanje prvga srečanja, do katerega je prišlo julija lani med tržaško manjšinsko konferenco. Tedaj so se zastopniki italijanske narodnosti v Jugoslaviji in deželnih oblasti Furlanije - Julijske krajine dogovorili o poglobitvi tet stikov, ki ne pomenijo samo večjega razumevanja za življenje in delo Italijanov v Jugoslaviji, temveč tudi obogatitev tet odnosov na vseh ravneh sodelovanja.

V svojem odgovoru je prof. Ferri poudaril, da obstoječe stike med ustanovami tostran in onstran meje ter izrazil upanje, da se bodo trdni in ustaljeni stiki v obsejnem pasom Slovenije razširili tudi na Hrvaško in sploh na celo Istro, kar naj omogoči večjo občutljivost za vzajemno reševanje vprašanj obeh narodnih skupnosti.

Prof. Ferri je zaključil dopoldanski del obiska. Delegacija je odšla na kosilo, ki so se ga udeležile deželne oblasti, jugoslovanski generalni konzul v Trstu Renko, italijanski konzul v Kopru Messina, predstavnik urada zunanjega ministrstva Bonetti, rektor tržaške univerze de Ferra, ravnatelj SSG Tavcar in drugi.

Po kosilu je delegacija Unije Italijanov odšla na ogled tovarne velikih motorjev v Boljuncu, kjer je goste pozdravil dolinski župan Lovriha. Opozoril jih je, da stoji tovarna v občini, ki je pretežno naseljena s Slovenci, ki v Italiji ne uživajo vseh pravic in so razdeljeni v tem oziru, na tri kategorije. Kot primer je navedel deželni svet, kjer ni dovoljena raba slovensčine. Verjetno imate tudi v svoje probleme, je zaključil, toda v socialistični Jugoslaviji so vaše osnovne pravice zaščene.

Delegacija Unije Italijanov, ki se bo tri dni mudila v naši deželi, vodi predsednik prof. Luigi Ferri, podpredsednik prof. Fusilli, Glavinca ter tajnik prof. Illiassi.

V odposlanstvu so se predsedniki umetniške skupnosti Scher, kulturne skupnosti prof. Pellizzer in šolske skupnosti prof. Tamburini, predstavniki skupnosti iz Kopra, Pirana, Umaga, Buj, Poreča, Rovinja, Vinjana, Labina, Pulja, Izole in drugi, urednik reške «La voce del popolo» Urednik kopskega radia Battelli in ravnatelj italijanske dežele Petrati.

Delegacija je v dopoldanskih urah sprejel predsednik deželne vlade dr. Comelli, s katerim so bili podpredsednik De Carli ter odborniki Coloni, Bertoli, Mauro in Volpe.

Predsednik deželne vlade Comelli se je v svojem pozdravu spomnil prvga stika med lansko konferenco o manjšinah in podčrtal pomen tega obiska, ko dežela Furlanija - Julijska krajina navezuje stik z italijansko manjšino, ki v jugoslovanskem samoupravnem sistemu uživa samostojnost interesne skupnosti in uveljavlja svoje težnje. Odnos z matičnim narodom, z lojalnostjo do države, v kateri živi manjšina, bogati razvoj manjšine in samo večino ter je obenem dejavnik prijateljstva na mednarodni ravni.

Comelli je v svojem pozdravu omenil zgrešene nacionalistične pojme preteklosti in nato dodal, da je dežela Furlanija - Julijska krajina v svojem odnosu do slovenske manjšine v Italiji pripravljena sprejemati potrebe po večjih svobodnih in avtonomij, kjer prihajajo pač do izrazu, čeprav so ji pristojnosti izredno omejene.

V svojem odgovoru je prof. Ferri poudaril vlogo in rast italijanske skupnosti v socialistični Jugoslaviji in izrazil upanje, da bodo taki stiki postali trajni, obenem pa željo, naj javnost matičnega naroda izrazi do Italijanov v Jugoslaviji večjo odprtost, večje razumevanje. Ferri se je skliceval na vlogo Unije Italijanov, ki jo določata nova zvezna ustava in program ZKJ. Nova ustava Jugoslavije je dodal, nam je dala sredstva za rešitev preostalih odprtih vprašanj naše skupnosti. Zaključil je z mislijo, da bodo prijateljski stiki naše dežele s SR Slovenijo in SR Hrvaško samo koristili še nadaljnjo razvoj italijanske skupnosti v Istri in na Reki.

Zatem je odposlanstvo odšlo iz palače deželne vlade v dvorano deželne vlade na Oberdankov trg. Tu so goste pričakali predsednik sveta Pittoni s tajnikoma Cogora in Lovriho. Pittoni je v svojem pozdravu poudaril, da je namn tega srečanja tudi «dati nov impulz odnosom med obojnimi deželami ter se posebej med Italijo in Jugoslavijo», kajti prav ev te perspektivi je nezamenljiva vloga narodnih manjšin. V korist narodnih manjšin je omogočiti manjšinam tako posredniško vlogo, ki deluje

zaradi neodgovornega odmetavanja cigaretnih ogorkov?

Pod pritiskom hude burje ogromen požar nad Dolino

Gorelo je v vsej okolici - Vsi razpoložljivi gasilci so se do pozne noči borili s plameni

Drevo kongres dolinske KPI

Drugi dan obiska delegacije Unije Italijanov za Istro in Reko v naši deželi je potekal v znamenju izredno intenzivnih stikov, razgovorov in obiskov, ki dokazujejo ne samo pomen tega obiska, temveč široko odzračje, ki jih italijanska narodna skupnost v jugoslovjski naravnosti z demokratičnimi organi sosedne dežele Furlanije - Julijske krajine v okviru konstruktivnega odnosa med manjšino in njenim matičnim narodom, kar je rezultat večje razumevanja in tesnejšega sodelovanja. Tokratni tridnevni obisk v Furlaniji - Julijski krajini pomeni, v bistvu, kronanje prvga srečanja, do katerega je prišlo julija lani med tržaško manjšinsko konferenco. Tedaj so se zastopniki italijanske narodnosti v Jugoslaviji in deželnih oblasti Furlanije - Julijske krajine dogovorili o poglobitvi tet stikov, ki ne pomenijo samo večjega razumevanja za življenje in delo Italijanov v Jugoslaviji, temveč tudi obogatitev tet odnosov na vseh ravneh sodelovanja.

V svojem odgovoru je prof. Ferri poudaril, da obstoječe stike med ustanovami tostran in onstran meje ter izrazil upanje, da se bodo trdni in ustaljeni stiki v obsejnem pasom Slovenije razširili tudi na Hrvaško in sploh na celo Istro, kar naj omogoči večjo občutljivost za vzajemno reševanje vprašanj obeh narodnih skupnosti.

Prof. Ferri je zaključil dopoldanski del obiska. Delegacija je odšla na kosilo, ki so se ga udeležile deželne oblasti, jugoslovanski generalni konzul v Trstu Renko, italijanski konzul v Kopru Messina, predstavnik urada zunanjega ministrstva Bonetti, rektor tržaške univerze de Ferra, ravnatelj SSG Tavcar in drugi.

Po kosilu je delegacija Unije Italijanov odšla na ogled tovarne velikih motorjev v Boljuncu, kjer je goste pozdravil dolinski župan Lovriha. Opozoril jih je, da stoji tovarna v občini, ki je pretežno naseljena s Slovenci, ki v Italiji ne uživajo vseh pravic in so razdeljeni v tem oziru, na tri kategorije. Kot primer je navedel deželni svet, kjer ni dovoljena raba slovensčine. Verjetno imate tudi v svoje probleme, je zaključil, toda v socialistični Jugoslaviji so vaše osnovne pravice zaščene.

Delegacija Unije Italijanov, ki se bo tri dni mudila v naši deželi, vodi predsednik prof. Luigi Ferri, podpredsednik prof. Fusilli, Glavinca ter tajnik prof. Illiassi.

V odposlanstvu so se predsedniki umetniške skupnosti Scher, kulturne skupnosti prof. Pellizzer in šolske skupnosti prof. Tamburini, predstavniki skupnosti iz Kopra, Pirana, Umaga, Buj, Poreča, Rovinja, Vinjana, Labina, Pulja, Izole in drugi, urednik reške «La voce del popolo» Urednik kopskega radia Battelli in ravnatelj italijanske dežele Petrati.

Delegacija je v dopoldanskih urah sprejel predsednik deželne vlade dr. Comelli, s katerim so bili podpredsednik De Carli ter odborniki Coloni, Bertoli, Mauro in Volpe.

Predsednik deželne vlade Comelli se je v svojem pozdravu spomnil prvga stika med lansko konferenco o manjšinah in podčrtal pomen tega obiska, ko dežela Furlanija - Julijska krajina navezuje stik z italijansko manjšino, ki v jugoslovanskem samoupravnem sistemu uživa samostojnost interesne skupnosti in uveljavlja svoje težnje. Odnos z matičnim narodom, z lojalnostjo do države, v kateri živi manjšina, bogati razvoj manjšine in samo večino ter je obenem dejavnik prijateljstva na mednarodni ravni.

Comelli je v svojem pozdravu omenil zgrešene nacionalistične pojme preteklosti in nato dodal, da je dežela Furlanija - Julijska krajina v svojem odnosu do slovenske manjšine v Italiji pripravljena sprejemati potrebe po večjih svobodnih in avtonomij, kjer prihajajo pač do izrazu, čeprav so ji pristojnosti izredno omejene.

V svojem odgovoru je prof. Ferri poudaril vlogo in rast italijanske skupnosti v socialistični Jugoslaviji in izrazil upanje, da bodo taki stiki postali trajni, obenem pa željo, naj javnost matičnega naroda izrazi do Italijanov v Jugoslaviji večjo odprtost, večje razumevanje. Ferri se je skliceval na vlogo Unije Italijanov, ki jo določata nova zvezna ustava in program ZKJ. Nova ustava Jugoslavije je dodal, nam je dala sredstva za rešitev preostalih odprtih vprašanj naše skupnosti. Zaključil je z mislijo, da bodo prijateljski stiki naše dežele s SR Slovenijo in SR Hrvaško samo koristili še nadaljnjo razvoj italijanske skupnosti v Istri in na Reki.

Zatem je odposlanstvo odšlo iz palače deželne vlade v dvorano deželne vlade na Oberdankov trg. Tu so goste pričakali predsednik sveta Pittoni s tajnikoma Cogora in Lovriho. Pittoni je v svojem pozdravu poudaril, da je namn tega srečanja tudi «dati nov impulz odnosom med obojnimi deželami ter se posebej med Italijo in Jugoslavijo», kajti prav ev te perspektivi je nezamenljiva vloga narodnih manjšin. V korist narodnih manjšin je omogočiti manjšinam tako posredniško vlogo, ki deluje

zaradi neodgovornega odmetavanja cigaretnih ogorkov?

Pod pritiskom hude burje ogromen požar nad Dolino

Gorelo je v vsej okolici - Vsi razpoložljivi gasilci so se do pozne noči borili s plameni

Drevo kongres dolinske KPI

Drugi dan obiska delegacije Unije Italijanov za Istro in Reko v naši deželi je potekal v znamenju izredno intenzivnih stikov, razgovorov in obiskov, ki dokazujejo ne samo pomen tega obiska, temveč široko odzračje, ki jih italijanska narodna skupnost v jugoslovjski naravnosti z demokratičnimi organi sosedne dežele Furlanije - Julijske krajine v okviru konstruktivnega odnosa med manjšino in njenim matičnim narodom, kar je rezultat večje razumevanja in tesnejšega sodelovanja. Tokratni tridnevni obisk v Furlaniji - Julijski krajini pomeni, v bistvu, kronanje prvga srečanja, do katerega je prišlo julija lani med tržaško manjšinsko konferenco. Tedaj so se zastopniki italijanske narodnosti v Jugoslaviji in deželnih oblasti Furlanije - Julijske krajine dogovorili o poglobitvi tet stikov, ki ne pomenijo samo večjega razumevanja za življenje in delo Italijanov v Jugoslaviji, temveč tudi obogatitev tet odnosov na vseh ravneh sodelovanja.

V svojem odgovoru je prof. Ferri poudaril, da obstoječe stike med ustanovami tostran in onstran meje ter izrazil upanje, da se bodo trdni in ustaljeni stiki v obsejnem pasom Slovenije razširili tudi na Hrvaško in sploh na celo Istro, kar naj omogoči večjo občutljivost za vzajemno reševanje vprašanj obeh narodnih skupnosti.

Prof. Ferri je zaključil dopoldanski del obiska. Delegacija je odšla na kosilo, ki so se ga udeležile deželne oblasti, jugoslovanski generalni konzul v Trstu Renko, italijanski konzul v Kopru Messina, predstavnik urada zunanjega ministrstva Bonetti, rektor tržaške univerze de Ferra, ravnatelj SSG Tavcar in drugi.

Po kosilu je delegacija Unije Italijanov odšla na ogled tovarne velikih motorjev v Boljuncu, kjer je goste pozdravil dolinski župan Lovriha. Opozoril jih je, da stoji tovarna v občini, ki je pretežno naseljena s Slovenci, ki v Italiji ne uživajo vseh pravic in so razdeljeni v tem oziru, na tri kategorije. Kot primer je navedel deželni svet, kjer ni dovoljena raba slovensčine. Verjetno imate tudi v svoje probleme, je zaključil, toda v socialistični Jugoslaviji so vaše osnovne pravice zaščene.

Delegacija Unije Italijanov, ki se bo tri dni mudila v naši deželi, vodi predsednik prof. Luigi Ferri, podpredsednik prof. Fusilli, Glavinca ter tajnik prof. Illiassi.

V odposlanstvu so se predsedniki umetniške skupnosti Scher, kulturne skupnosti prof. Pellizzer in šolske skupnosti prof. Tamburini, predstavniki skupnosti iz Kopra, Pirana, Umaga, Buj, Poreča, Rovinja, Vinjana, Labina, Pulja, Izole in drugi, urednik reške «La voce del popolo» Urednik kopskega radia Battelli in ravnatelj italijanske dežele Petrati.

Delegacija je v dopoldanskih urah sprejel predsednik deželne vlade dr. Comelli, s katerim so bili podpredsednik De Carli ter odborniki Coloni, Bertoli, Mauro in Volpe.

JUTRI, 23. FEBRUARJA, OD 8. DO 20. URE

Kako bomo volili šolske svete na slov. višjih srednjih šolah

Jutri, 23. t.m., bomo volili na vseh slovenskih višjih srednjih šolah v Trstu in Gorici razredne, disciplinske in zavodske šolske svete v smislu pooblaščenih šolskih odlokov.

Volitve bodo na vseh višjih srednjih šolah OD 8. DO 20. URE. Volitva oba dijaka starša (oče in mati), prikrat tudi vsi dijaki neglede na starost, vse učno osebo in vse neučno osebo.

ZAVODSKI SVET SESTAVLJAJO: 6 profesorjev, 1 član neučnega osebja, 3 starši, 3 dijaki in ravnatelj zavoda. Mandat sveta traja 3 leta.

KAKO BOMO VOLILI NA GLASOVNICI ZA RAZREDNI SVET napiše vsak volivec (oče, mati) eno samo ime (ime in priimek) starša, ki ima svoje sine ali hčere v istem razredu.

Za volitve v zborne organe je že vse pripravljeno

Profesorji, starši, dijaki in pomožne osebe so že zdavnaj predložili svoje kandidatne liste. Kakor smo že poročali, so na vseh višjih srednjih šolah že zdavnaj sestavili in predložili kandidatne liste za nedeljske volitve v nove zborne organe.

Pred nedeljskimi volitvami PROGRAM KANDIDATOV KLASIČNEGA LICEJA

Na višjih srednjih šolah se bo jutri ponovil prizor, ki smo mu bili priča pred nekaj tedni. V nedeljo na nižjih srednjih šolah in predzadnje nedeljo na osnovnih šolah, a tokrat z razliko, da se bo staršem, šolskimi svetovi in učnemu osebju pridružil še en dejavnik — to je dijaštvo.

SEJA OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Omejitve izdatkov v letu 1975 bo okrnila delovanje občinske uprave

Svetovalci so izglasovali nagrado za udeležbo na občinskih sejah. Po vprašanih svetovalcih, naslovljenih na župana in odbornike, s katerimi se je pričela sestanja seja občinskega sveta v Gorici.

Zanimivo predavanje dr. Karla Šiškočiča

V okviru 30-letnice osvoboditve sta športno društvo »Juventina« in prosvetno društvo »Oton Zupančič« iz Stanjeva pripravila v četrtek zvečer v društvenem sedežu predavanja, ki ga je imel dr. Karel Šiškočič iz Trsta.

POJASNILI TEHNIČNEGA DIREKTORJA INŽ. RIGONATA

Zdravo poslovanje mestnih podjetij v Gorici ki skrbijo predvsem za korist skupnosti

Zakaj ni več mogoče zahtevati, da bodo vodo in plin napeljavali brezplačno - Mestnega prevoza, ki je edina pasivna storitev, se žal poslužujejo samo tisti, ki nimajo avta

Sestanek uredništva Novega Matajurja s sodelavci in čitatelji

V Gorenjem Trbju so se v četrtek zvečer sestali uredniki in sodelavci Novega Matajurja. Sestanek je odprl predsednik kulturnega društva »Ivan Trnko« prof. Viljem Černo, ki je dejal, da se je zbrala zato, da bi ocenili časopis z vsebinske in grafične strani ter opredelili njegovo vlogo v razgibanem življenju v beneških Slovencih.

Prvi izpopolnjevalni tečaj za otroške zdravnike

Prihodno soboto, 1. marca, se bo v prostorih šole za bolničarje pri gorški bolnišnici pričel prvi izpopolnjevalni tečaj za otroške zdravnike, ki ga je pripravila deželna sekcija družbe italijanskih otroških zdravnikov.

«Raztrganci» na odru Kulturnega doma

Pokojni Roman je bil sin znane gorškega odvjetnika, občinskega svetovaleca in šolskega Karla Birsca, ki je bil po vojni profesor na slovenski strokovni šoli v Gorici. Roman pa je delal kot obrtnik v industriji hladilnikov. Zastupil je ženo Gino in mater. Pred leti je izgubil edinega sina v prometni nesreči.

ŽIVAHNA KULTURNA DEJAVNOST V NOVI GORICI

V ponedeljek prva prireditelva abonmajskega koncerta 1975

Nastopa »Grazer Harfen Quintett« - Občinska revija pevskih zborov na Dobrovem - Likovna razstava

Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Nova Gorica je pripravilo za bližnje razdobje vrsto zanimivih kulturno-umetniških prireditev, ki zaobsegajo koncertno dejavnost in instrumentalnih in vokalnih skupin ter likovno razstavo. Predvsem velja omeniti, da se pričenja v ponedeljek, 24. februarja, koncertni abonma sestavljen iz šestih prireditev.

Ustanovni občni zbor uslužbencev avtoprevoznih podjetij

Danes zjutraj bo v dvorani pokrajinske palače ustanovni občni zbor vsedravnave federacije sindikata uslužbencev avtoprevoznih podjetij. Dela se bodo pričela ob 9. uri, ko bodo izvolili delovno predsedstvo. Sledila bo razprava o sindikalnem boju za reformo prevoza.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA in ZVEZA SLOVENSKE KATOLISKE PROSVETE V GORICI

in sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve EMAC iz Gorice

TRI ČETRTE LUNE

Prevod: Lelija Reharjeva Scena: Klavdij Palčić Kostumi: Marija Vidanova Lektor: Majda Križajeva Režija: JOŽE BABIČ

Razna obvestila

Beneško planinsko društvo iz Ceda da bo v petek, 28. t.m., ob 20. uri priredilo občni zbor v gostišču O-bala na Jeroniju pod Matajurjem. Vabljeno!

Zleti

Slovensko planinsko društvo - smučarski odsek obvešča svoje člane, vpisane v federacijo FIS, da bodo v nedeljo, 2. marca, na Neveškem sedlu pri koči »Gilbert« smučarska tekmovalna za gorško pokrajino. Za prevoz do smučišča morajo udeleženci poskrbeti sami. Kdor se ne pripravi za tekmovalje, naj to takoj stori na sedežu PSD, Ulica Malta 2. Vpisovanje do 27. februarja.

Kino

Gorica VERDI 16.30-22.00 »Amore amaro«. Lisa Gastoni in L. Mann. Barvni film. Prevedeno mladini pod 18. letom.

Gorica

CORSO 15.15-22.00 »Travolti da un insolito destino nell'azzurro mare d'agosto«. Giancarlo Giannini in Mariangela Melato. Barvni film. Prevedeno mladini pod 14. letom.

Gorica

VITTORIA 17.00-22.00 »La rivoluzione sessuale«. L. Antonelli in R. Cucciolla. Barvni film. Prevedeno mladini pod 18. letom.

Tržič

AZZURRO Zaprt. EXCELSIOR 16.00-22.00 »L'uomo del Klan«. Richard Burton in Lee Marvin. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA »El Cid«, ameriški barvni film, ob 18.00 in 20.00. SVOBODA »Tudi angeli jedo hrano«, italijanski barvni film ob 18.00 in 20.00.

DEZURNA LEKARNA V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna D.Udine, Trg sv. Frančiška 4, tel. 2124.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU V Trzinu je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna San Nicolò, Ul. 1. maja, tel. 73-328.

0 30-LETNICI SMRTI

Zora Perello zgledna antifašistična borka

Pred 30 leti, prav na večerajšnji dan, je v zelo mrzlih februarjskih dneh daleč od svojeve, daleč od domače zemlje v peklenskem prizorišču osurovale Nemčije med tisoči kot ona na smrt obsojeni umrla mlada izmučena borka — partizanka Zora Perello. In ko smo po končani votli zvedeli, da je ni več, se nam je vsem, ki smo jo poznali, stisnilo srce in nam je bilo zares hučno.

O njenem delovanju na raznih področjih, zlasti pa v narodnoosvojiteljni boju je bilo že mnogo napisanega in povedanega, zato ni k temu kaj dosti dodajati. Pripomnil bi le to, da se je res čuditi neuklonljivi vztrajnosti, ki je navdajala to izredno dekle ves čas njenega, na žalost, kratkega a

zelo plodnega življenja. Za tiste pa, ki jim je bila Zora manj znana, bomo podali kratek opis, ki naj bo starejšim spet prilepil v spomin, mladini pa v svetel zgodbe plamenite požrtvovalnosti.

Zora se je rodila v Trstu leta 1922. Ko ji je bilo kakih 10 let, je prišla z materjo stanovat k Sv. Jakobu. Kmalu se je razvila v lepo dekle, v očarljivo, živahno deklico. Spoznal sem jo, ko sem tudi sam začel zahajati tja k petju, bodisi skrivaj, kot tudi povsem. Ker se je vladal v tistih hudih predvojnih letih v tem predelu mesta pravi pevski adonaristični duh, ki je nekako podtalno širil našo zatirano pesem in besedo, ter pritegoval v svoje vrste vedno nove in nove člane. Zato ni nič čudnega, da se je temu lepemu delovanju pridružil tudi mnogo zavednih deklet. Med temi, seveda, ni manjkala Zora, ki je medtem postala študentka. Bila je vsestransko delavna in ni poznala ne ovir ne predsodkov. V vsem je iskala le resnične koristi »za narodov blagor«. In tega, rekli bi svetega pravila se je držala do konca svojih dni.

Prvič so jo aretirali v septembru 1940 in je ostala »pri jezuitih« več mesecev. Tam je bilo tedaj zaprtih tudi mnogo drugih slovenskih deklet, med katerimi je bila tudi znana svetjakobčanka Olga Ban, ki je vsedajalov naslednji kratek opis, kjer se kaže Zorina dejavnost tudi za jetniškimi zapahi. Takole pravi Olga Ban: »Zorina izredna dejavnost in nardarjenost je prišla do izraza tudi v zaporu »pri jezuitih«, kjer je bilo v jeseni 1940 zaprtih nad 30 tržakških deklet. Ker so bila skoraj vsa ta dekleta hkrati tudi cerkvene pevke, je bil v zaporu kaj kmalu sestavljen pevski zbor, ki je ob nedeljah pel pri maši v kapelici v istem nadstropju, kjer so bile celice.

»Seveda je bilo treba imeti tudi pevške vaje in te je prav strokovno vodila Zora. Vaje so bile v kapelici, polni svetlobe in sonca, vtem ko so bile celice temne, mizrlje in vlažne. Zato je zborček »emoral« vadih vsak popoldan!

»Pridna pevovodilnica Zora, izveščane pevke, vsakdanja vaja, vse to je moralo privedi do tega, da je bil to sijajen zbor. Zato razumljivo, da so nune, ki so bile v zaporu odgovorne za vse, delovane zborčka rade dovolile in je celo ravnatelj zavora, Nepeljčan, večkrat prisluhnil pevskim vjam. Verjetno ni še nikoli prej slišal tako lepega petja. Vsaj v večji nes. Teh nekaj vrstic posevečam spominu tega izrednega dekleta, ki je zrasla sredi preprostih ljudi in se v zelo neugodnih narodnostnih in družbenih razmerah razvila v značajno in nezustrašno borko za naše pravice. Zato ji moramo sedaj, ko mineva 30 let, od kar je končalo bitje njeno planarje pot. Srečne ure v domačem krogu.

RAK (od 23.6. do 22.7.) V kratkem bo prišlo do sprememb, ki

PODELITEV KAJUHOVIH NAGRAD 75

Spet le druga in dve tretji

Najvišje letošnje priznanje je šlo Leopoldu Suhodolčanu za njegovo »Najdaljšo noč«. Eno tretjo nagrado je dobila Marička Žnidaršič, drugo pa Alojz Kermavnar

Kot vsako leto, so tudi letos, na dan Kajuhove smrti, 21. februarja, podelili tradicionalne Kajuhove nagrade, ki jih vsako leto podeljuje založba Borec v Ljubljani.

Žirija je na razpis nagrad prejela v oceno dvanajst del, od tega pet literarnih, tri dokumentarna dela, dve mladinski deli in dve pesniški zbirki. Soglasno je sklenila podeliti tri nagrade in sicer eno drugo nagrado in dve tretji za literarna in dokumentarna besedila ter tri nagrade za opreme knjig. Prve nagrade torej tudi letos ni podelila.

Drugo Kajuhovo nagrado je prejel pisatelj Leopold Suhodolčan za svoj roman »Najdaljša noč«. V obratnozi žirije je rečeno, da pisatelj v svojem nagrajenem romanu obravnava eno izmed prvih nasilij nemškega okupatorja nad slovenskim ljudstvom in sicer — deportacije. Seznanja nas z usodo slovenske učiteljske družine ob preselitvi. Dogajanje, ki je skraćeno na eno samo junjsko noč leta 1941, je opisano v skladu s takratnim vzdušjem, ko je nacistična demagogija dosegla svoj vrhunec in ko je misel na odpor živela v v do-kaj ozkem krogu ljudi, ki so pripravljali vstajo. Roman, ki nastaja ob nasprotju med pošteno, vendar pasivno Jeranovo družino, in nasilnim lumpenproletarcem in petokolonasem Kebljerjem ter njegovimi padajši, je v bistvu hlastn pripoved, kjer oseb ne spoznavamo iz opisov njihove znanosti, temveč bolj iz njihovih misli, ki jim v tej noči rojijo po glavah. Gre za svojstven način govopredovanja pisatelja, ki nam v dolgih odstavkih in periodih izpoveduje misli, želje, nedovoženo hrepenenje in občutke svojih ljudi.

Tretjo Kajuhovo nagrado je prejela pesnica Marička Žnidaršič za pesniško zbirko »Ko je prihajal dan«. Nagrajena pesniška zbirka Maričke Žnidaršič zajema celotno obdobje minule vojne od leta 1941 do 1945. Je nekaj pesniški dnevnik o trpljenju, boju, upanju in slednjic o zmagovalstvu ljudi pod Snežnikom, v katerem se zrcalita vojna gorje in narodnoosvobodilni napor vsrega slovenskega ljudstva. Tako imamo pred seboj po vsebini in obliki preprosto, subtilno žensko liriko, ki je v letih, ko smo potrebovali glasnejših pesniških izrazil, ostajala pač v ozadju, danes pa nas prijetno preseneča s svojo neposrednostjo in globoko občutenostjo. Njene pesmi so odraz časa, v katerem so nastajale in ta jim daje tudi zlahka, umetniško ceno.

Prav tako tretjo nagrado, vendar za dokumentarno delo, je prejel Alojz Kermavnar za svoje delo »Ambulanta E prek 4 G«. Pisec v svoji knjigi na preprost, a vendar izvirno način prikaže razvoj področje ambulante v gozdovih Pokljukje in življenje v njej; posebno lepo so op.nasna psihična razpoložbenja pacientov in njihovih skrbnikov. Iz dela veje poleg vedrega optimizma tudi izredna skrb za ranjence, pri čemer je poudarjena požrtvovalnost in iznajdljivost pri njihovem zdravljenju in preiskrobovanju. To daje besedilu še poseben čar, ki pomaga bralec premostiti manj pomembno dogajanje. Opisovanje je zlasti v prvem delu zelo stvarno in doživeto.

Za oblikovanje knjig sta bili podeljeni dve Kajuhovi nagradi: Matjaž Vipotnik je prejel nagrado za opremo knjige Antona Ožbolt »Dežela Petra Klepeca« in knjige Karla Prušnika - Gasperja »Gamsi na plaz«. V obratnozi je rečeno med drugim, da v knjigi Borec, lanskega leta izstopata omenjena deli s svojo značilno oblikovno fakturo, ki med vsemi drugimi najbolj poudarjata vsebinsko in programsko izjemnost založbe Borec. Poudarjanje dokumentarne note z inventivno uporabo izvirnih fotografij pri oblikovanju Ožboltove knjige in prav tako na fotografiskem izrazu zastavljena grafično subtilna podoba Prušnikovih »Gamsi na plaz« dokazuje ob poznavaški tipografski obdelavi trdnost njegovega oblikovalnega koncepta, kar vse utrjuje temeljna oblikovana izrazila, ki vizualizirajo grafični »imaging« založbe.

Cveteta Štepančič pa je prejela Kajuhovo nagrado za opremo knjige Georga Martinielke »Izredni obveščevalci«. Oblikovalka se je lotila opreme in oblikovanja Martinielkeve knjige s pretanjanim posluhom za njeno akcijsko poudar

jen v vsebino. Z razgibano, v vizualnem izrazu konfliktno linearno zgradbo se ji je posrečilo u-stvariti ustrezno vsebinsko vez z dinamično in napeto pripovedjo. Skladno s to zasnovjo je oblikovan tudi tipografski del in notranji ov-poj knjige.

In kot tretji je Kajuhovo nagrado prejel še akademski slikar Milan Bizovičar za svojo slikanico »Butalci« ter za opremo revije »Kurirček« v lanskem letu.

Dušan Zeljeznov

Na nedavnem občnem zboru PD »France Prešeren« v Boljuncu je bilo izvoljeno novo vodstvo, v katerem je zelo veliko mladine. Kot kaže gornja slika, šteje odbor nad dvajset ljudi

OB LETOŠNJEM PRAZNOVANJU LUNINEGA NOVEGA LETA

KAJ KITAJSKI ČLOVEK POČNE KO GA NE VEŽEJO OBVEZNOSTI?

O prazniku, ki se razpotegne štiri dni, Kitajci veliko potujejo - Kitajec ni kričav V zabavi je skromen - Sedanja skromnost je nekaj drugega od nekdanje lakote

PEKING, februarja. — Lunino novo leto, ki mu pravijo pomladni festival je po tradiciji najdaljši kitajski praznik. To novo leto, ki je odvisno od zapletenega luninega koledarja, ki je na kitajskem podeželju še vedno v veljavi, pada na različne dni, in sicer v tretji dekadi januarja pa vse do polovice februarja. Po starem verovanju to novo leto napoveduje prihod pomladi. Letos je kitajsko luninovo novo leto padlo na 12. februar in tega dne skoraj vsa Kitajka, če izvzamemo najne službe, ni delala. Toda praznik, smo rekli, je najdaljši, zato se je praznovanje tega novega leta na Kitajskem podaljšalo na cel 15. februar.

Kitajci še ne poznajo letnega počitka. Zato je pomladni festival, oziroma lunino novo leto priložnost za odhiti, za potovanja, za družinska srečanja, za obisk sorodnikov in prijateljev. Hkrati je to praznik za raznežne nakupe za gospodinjstvo, kot so na primer ši-

valni stroj, radijski aparat, kak »kos« obleke. Mišljeni so tu torej večji nakupi in nakupi za izmenjavo daril. Pomladni festival pa je tudi priložnost, da kitajska gospodinja »demonstrira«, svojo kuharsko sposobnost, priložnost da kitajska družina v družbi sosedov, oziroma prijateljev »dolgo obedi pri mizi«. Čeprav se v teh dneh vrstijo tudi obiski delavskih kolektivov v ljudskih komunah, ali pa se organizirajo obiski kmečkih komunotarnam ali tudi obiski tega ali onega naselja tej ali oni vojašnici, je pomladni festival vendarle tisti praznik, ko skoraj vsak ali skoraj vsa Kitajca postane bolj kot v drugih časih leta — predvsem zasebna osebnost, ki mu nekatik dni na voljo, da počne, kar se mu največ zljubi.

Na Kitajskem je vse »velikot«, Povsod se štejejo ljudje v milijonih. Tako na primer 10 milijonov mladencev in deklet dela v komunah in to potem ko so ti milijoni

in mladih ljudi dokončali srednjo šolo. In večina teh mladih ljudi je v teh dneh obiskala mesta, oziroma svoje starše v njih, od katerih so že mesece in mesece ločeni. Mnogi Kitajci, odvisno pač od zaposlitve in družbenih potreb, živijo ločeno od svojih družin, pogosto na stotine, celo tisoče km daleč. In v tem času, izkoristijo pravico, da za dva tedna zapustijo delovno mesto, kolikor jim dopušta poseben zakon, ki ureja tako imenovano ločeno življenje. Možje obiskujejo žene in otroke, ali pa vsa družina obišče očeta. Zato so v teh dneh vlaki, ki vozijo v eno ali drugo smer, polni in prepolni potnikov, tako da dobi človek vtis, kot bi se vsa Kitajka odpravila na pot. In to ni malo. Na Kitajskem živi skoraj 900 milijonov ljudi.

Ta ljudje zvečer zgodaj ležejo in tudi zgodaj vstajajo. V noči od 12. na 13. februar pa so bila okna domov razsvetljena »vse« do zore. In ne le to noč, tudi v naslednjih nočeh, zvečer pa so ognjem razsvetljevali v glavnem jasno kitajsko nebo, ognjem, ki so posebnost, rekli bi skoraj kitajska iznajdba, saj so Kitajci že od zdavnaj mojstri v tem. Jasnno, da navedč uživajo v tem mladi ljudje, otroci pa ob teh praznikih doživijo svoje najprijetnejše dni, ker jih stariši ob zimskih šolskih počitnicah bogato obdarijo, v glavnem z igračkami.

Po domovih, ki jih Kitajci okrasijo s slikami in lampjoni, so v teh dneh in tudi v nočeh jedli in se zabavali ob glasbi in ob pitju rizevega žganja, tako imenovane maotaja, ki si ga lahko Kitajec privošči le ob svedačih priložnostih, ker je to žganje zelo drago, saj samesa pol litra maotaja stane petino poprečne mesečne plače.

Kitajski človek, ko se zabava, ni razposajen, kričav. Glas dvigne in zapoje le tisti, ki zares zna peti in ima zares lep glas. In še ti so v svojem petju zadržani. Plesov, razen tancev, folklornih plesov, Kitajci ne poznajo. Tango, valček ali kak drugi naš ples so v času »kulturne revolucije« izločili iz kitajskih programov, zato se zabava v kitajski družbi skrči na prijateljski klepet in šalo ob obloženih mizi, ali pa na sprehodih po parkih, na krajših izletih. Družbe si včasih privošči tudi skupni obisk kinematografa ali športne prireditve. Kitajec igra rad tudi karte, ali pa kitajski šah, ki pa se lahko razlikuje od našega, saj je bolj podoben igri »človek ne jezi se« kot pa šahu.

Pred letošnjim pomladanskim festivalom je bila posebno aktivna Kitajski človek, ko se zabava, ni razposajen, kričav. Glas dvigne in zapoje le tisti, ki zares zna peti in ima zares lep glas. In še ti so v svojem petju zadržani. Plesov, razen tancev, folklornih plesov, Kitajci ne poznajo. Tango, valček ali kak drugi naš ples so v času »kulturne revolucije« izločili iz kitajskih programov, zato se zabava v kitajski družbi skrči na prijateljski klepet in šalo ob obloženih mizi, ali pa na sprehodih po parkih, na krajših izletih. Družbe si včasih privošči tudi skupni obisk kinematografa ali športne prireditve. Kitajec igra rad tudi karte, ali pa kitajski šah, ki pa se lahko razlikuje od našega, saj je bolj podoben igri »človek ne jezi se« kot pa šahu. Pred letošnjim pomladanskim festivalom je bila posebno aktivna

šolska mladina, ki je prirejala koncerte, obiskne družinam padlih, ali pa prirejala športska tekmovalja. Eno teh tekmovalj je tako imenovano »tek do Jenana«. Mladinci so si postavili za cilj, da v določnem času, v določnih dneh opravijo toliko km poti, kolikor bi bilo od njihovega kraja do Jenana, do revolucionarnega središča v pokrajini Šansi, kjer je kitajska rečička armada imela svoje oporišče po končanem velikem pohodu. V »teku do Jenana« je v Pekingu sodelovalo 1.700.000, v Šanghaju pa kar 2 milijona mladih ljudi. Jenan je od Pekinga približno 800 km daleč.

Pomladni festival je tudi priložnost za uradno preverjanje kupne moči kitajskega človeka. Prebivalci Pekinga so letos kupili za 22 odst. več svinjskega mesa kot so ga kupili na lanski praznik. Tržnice so bile letos bogato obložene s svežo zelenjavo, tudi s paradizniki, kumarami in papriko. Hkrati je tekstilna industrija vrгла posebno za to priložnost na trg platno, oziroma obleke v 70 različnih barvah in vzorcih. Namesto temnih bluz, ki so bile doslej »e mod«, so mnogi tokrat kupovali vetrovke v živih barvah, posebno ženske pa so namesto gumijastih copat kupovale lepe vendar visoke čevlje, ki pa niso poceni, saj stanejo okoli 20 junov, kar je tretjina mesečne plače.

»Neško smo pripeljali čevlje na trg na vozčkih. Nekaj sto parov čevljev je bilo dovolj, saj jih nihče nismo mogli vsebiti prodati. Tokrat smo uporabili petniški torvornjak in kljub temu je zaloga pošla«, — je izjavil prodajalec blagovnice. V Tjencinu so, v mestu s 6 milijoni prebivalcev, ob letošnjem pomladnem festivalu zaklali 170.000 prašičev.

Po uradnih podatkih je v velikih kitajskih mestih prodaja živih valnih strojev, ur, fotografskih aparatov, tranzistorijskih radijskih sprejemnikov, volnenga in bombažnega tekstila letos v januarju za 10 do 30 odstotkov večja, kot je bila v januarju lani, poraba mesa, pišča, tobaka in peciva pa je ponekod bila za dvakrat večja kot lani.

Zato pravijo, je največji kitajski družinski praznik zadovoljiv kitajskega državljanca ne samo kot dan brez dolžne obveznosti, pač si tudi kot priložnost, ko se je izkazalo, da njegova domovina napreduje, omogoča boljše življenje, pa čeprav so njegove zahteve še vedno dokaj skromne. Današnja skromnost pa je vendarle nekaj povsem drugega v primerjavi z nekdanjo lakoto.

D. R.

RADIO VELE-IZIJA

SOBOTA, 22. FEBRUARJA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 12.30 Poljudna znanost: Socialne informacije
- 12.55 Komični filmi: NORE GLAVE IN STANLINO OLIO
- 13.30 DNEVNIK in Danes v parlamentu
- 14.10 Odrta šola: Tedenska oddaja o vzgojnih problemih
- 17.00 DNEVNIK in Izžrebanje loterije
- 17.15 Program za najmlajše: risani filmi
- 17.40 Program za mladino
- 18.30 Poljudna znanost: Romi (Cigani)
- 18.55 Sedem dni v parlamentu
- 19.20 Nabožna oddaja, Kronike dela, Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.40 FATTI E FATTACCI
- 21.50 A — Z: Dogodek, kako in zakaj?
- 22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 15.00 Zimski sport: SVETOVNO PRVENSTVO V ŠTIRISEDEZNEM BOBU
 - 18.00 Vzgojni problemi: oddaja za šolnike
 - 19.00 Tedenska športna oddaja: Dribbling
 - 20.00 VEČERNI KONCERT
 - 20.30 DNEVNIK
 - 21.00 Veliki tuji orkestri: LONDON SYMPHONY ORKESTER
- Orkester, o katerem je govoril, je posnel že nešteto zahtevnih skladb, s katerimi se človek pogosto sreča, če prisluhne zahtevnejšim radijskim glasbenim programom. Nocoj pa se bomo lahko srečali s tem orkestrom tako rekoč »iz oči v oči« in bomo zvedeli kaj več o zgodovini tega ansambla. Saj bomo lahko kaj več zvedeli tudi zato, ker ima ta orkester za seboj že obilnih 70 let zgodovine velikanskih uspehov.

Nocoj pride na spored druga epizoda po delih Georgesa Simenona. Dela režira avtorjev sin Marc Simonon po scenarijih, ki s. j. napisala Jacques Lanzmann in Jean Salvy. V kraju Montigny-sur-Loing, torej nekje na francoskem podeželju dva potnika z dokaj podobnimi značilnostmi zasedeta v dveh različnih hotelih sobi št. 9. In v obeh primerih se predstavlja v istem imenu: Raphael Parrain. V isti noči ob zadavju. Policijska preiskava običi, ker policiji ne uspe najti nič indicov. V zavedo poseže »Agencia Os«, ki pošlje v mesteca Barbet in Torrenceja. In prav temu v enem izmed hotelov določijo sobo št. 9. Na reki Loing so opazili dve osebi, eden je častnik Norton, ki je znanec Emila in Torrenceja, lepo dekle pa se imenuje Jeanne Sequais in nekaj »brklja« po vodi. Barbet se naglo prelevi v potapljača in zbudi pozornost Nortona in lepe Jeanne ...

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 9.30, 10.35 in 12.00 TV šola:
- Otroško literarno ustvarjanje, Izobraževalna oddaja, Raziskovanje morja, Jakov Gotovac, Naglaševanje, Kako smo ustvarjali opero...
- 16.50 SVETOVNO PRVENSTVO V ŠTIRISEDEZNEM BOBU
- 17.50 Smučate s Karlom Schranzom: športna oddaja
- 18.05 Obzornik
- 18.25 MLADI UPORNIK, mladinski film
- 19.15 Risanka
- 19.30 DNEVNIK
- 20.00 GLEDALIŠČE V HISI
- 20.30 Moda za vas, poučna oddaja
- 20.45 Radost pristanka
- Barva nadaljevalna iz cikla »Človek brez meja«
- 21.20 Sence nad Elveronom
- Celovečerni film, ki ga je režiral James Goldstone
- Film je napeta kriminalka: v mestu Elveron ubijajo zdravnika. Kdo je krivec? Namesto umrlega zdravnika pride nov, mlad zdravnik, ki začne na lastno pest raziskovati zapleten primer, še posebej zato, ker se mu zdi, da temopolti osumljenec, ki mu je pomagal pri selitvi, ne more biti zločinec.
- DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 19.15 SVETOVNO PRVENSTVO V ŠTIRISEDEZNEM BOBU
- 19.30 DNEVNIK
- 20.30 Domače ognjišče, serijski film
- 21.20 Dvojni šok, serijski film
- 22.30 Balet »Za sončnimi vratmi«

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila;
- 7.05 Jutrjana glasba: 11.35 Iz tedenskih sprovedov: 13.30 Glasba po želji; 15.45 Oddaja za avtomobiliste; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umjetnost in prireditve; 18.30 Violina in klavir; 19.10 Liki iz naše preteklosti; 19.20 Pevska revija; 20.00 Šport; 20.50 Alojz Rebula; »V Sibinem vnetju«, dramatizacija; 21.30 Pevke.

II. PROGRAM

- 7.30, 8.00, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 8.45 Pisana glasba; 10.45 Glasba in nasvet; 12.00 Glasba po želji; 15.45 Poskočnice; 16.45 »Za prijatelje« konec tedna; 18.00 Vročini 100 kW; 18.30 Zaposlovanje in zaigrajmo; 19.00 Prenos RL; 20.00 Zvoki in glasovi; 21.30 Glasbeni sproved.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 7.30 Jutrjana glasba; 8.30 Pevke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.10 Nemogoči intervjuji; 11.30 Izbran program; 13.20 Preizkušajo se dilemtani; 14.05 Drugi zvok; 14.50 Znanstvena oddaja; 15.10 Oddaja za bolnike; 15.40 Veliki variete; 17.05 Izžrebanje loterije; 18.00 Pisan glasbeni sproved; 20.00 Spontinjerna opera »La Vestale«.

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Na današnji dan; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.35 Plesni orkester; 10.15 Sedem dni na radiu; 11.5 Z nami doma in na poti; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob bistrem potoku; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 S pesmijo po Jugoslaviji; 15.45 »Vrtljak«; 16.45 Iz albuma lahke glasbe; 17.00 Aktualnosti; 17.20 Gremo v kino; 18.05 S knjižnega trga; 18.20 Rad imam glasbo; 19.40 Ljubljanski jazz ansambel; 19.50 Lahko noč, otroci!; 20.00 Radijski radar; 21.00 Za razvedrilo; 21.30 Oddaja za izseljenke; 23.05 S pesmijo v novi teden.

NA ZASEDANJU V CIUDAD MEXICO UGOTAVLJAJO

Za udar v Čilu kriva vohunska služba CIA

Prereteljive izpovedi prič zločinskega početja vojaške hunte

CIUDAD MEXICO, 21. — V Čilu sedajni fašistični režim in prišel na oblast po volji naroda, celo ne z oboježenimi močmi, pač pa s podlim izdajstvom ter z intervencijo iz tujine.

Ta teza prevladuje v izjavah pri, ki so pričale pred mednarodno komisijo za proučevanje zločinov, ki jih fašistična vojaška hunta izvaja v Čilu in še posebej v čilskem glavnem mestu Santiagu. V pogosto preteljivih izjavah so priče pripravovale o lastnih izkušajah iz zaporov, iz mučilnic čile, zasliševanj, govorilo o režimu notranje vojne, ki jo je čilska vojaška vlada proglasila proti čilskemu narodu.

Bivši svetnik v čilskem veleposlanstvu v Washingtonu in nato čilski ambasador v Pekingu Armando Urbino, kateremu je bilo dano v svojstvu položaja, ki ga je imel, priti do najbolj zaupnih dokumentov, je dokumentirano prikazal rezultate svojih raziskav in zbiranja izvirnih podatkov in dokumentov o neposredni intervenciji veleposlanstva ZDA v Santiagu, intervenciji na zahtevo vodilnih severno-ameriških družb v spodbujanju in organiziranju oficirskega državnega udara. Po njegovih izjavah se je s to dejavnostjo ukvarjal nad 20 agentov ameriške službe CIA.

Neka druga priča, katere ime ni objavljeno, je dala vrsto podatkov, med katerimi je morda še najbolj »zanimiv« naslednji: general Pinochet, sedajni vođa vojaške fašistične hunte v Čilu je dan pred državnim udarom, torej 10. septembra 1973 pred šte-

vilnimi pričami potrdil predsedniku Allendeju »popolno lojalnost vojske in častnikov«, torej častnikov, ki so ga naslednje dne ne le izdali, pač pa celo umorili.

O strahotnih mučenjih v Pinochetovih zaporih so govorili tudi drugi, ki so prišli na to pričevanje. Nekdo je o tem rekkel naslednje: Tako so me mučili, da sem bil pripravjen priznati, podpisati, karkoli bi bilo od mene zahtevali.

Vsi, ki pričajo na tem mednarodnem zasedanju javnih delavcev, politikov, pravnikov, itd., ugotavljajo vmešavanje ameriških sil v čilsko notranje zadeve, vmešavanje, ki je privedlo do vojaškega državnega udara proti vladi izvoljenega in edino legitimnega predsednika Allendeja. Soseda ZDA, Mehika, je preko svojega najvidnejšega predstavnika odločno obsodila to ameriško intervencijo za zrušenje Allendeja in za vzpostavitev režima vojaške hunte v Santiagu. Predsednik Mehike Luis Echeverria Alvarez je v sredo, ob otvoritvi zasedanja mednarodne komisije za proučevanje zločinov fašistične vojaške hunte v Čilu, v svojem govoru rekkel naslednje: »Ta ameriška intervencija je dokazana. Priznale so in jo celo kritizirale najvišje osebnosti, predstavniki najvišjih ustanov v državi, ki je nasproti Čilu uporabila nedopustne oblike vmešavanja«.

»Da bi ne bilo napačnih, da bi ne bilo lažnih tolmačenj — je podčrtal mehiški predsednik — hočem takoj reči, da je moja navzočnost na tem zasedanju v skladu z mehiško doktrino in z našim dojemanjem pravic o potrebi odklanjanja tujega vmešavanja v notranje zadeve drugih dežel, kot hkrati tudi pripravljenosti na totalno obrambo osnovnih pravic in svobode vseh narodov, svobode, ki je po našem mnenju važnejša od vseh ostalih problemov«.

V veliki Dvorani umetnosti v Ciudad Mexico je nad 5.000 oseb pozdravilo besede predsednika Echeverrija, ki je v kratkem, zato pa odločnem govoru obsodil fašistični puč v Čilu, vmešavanje ZDA, dominacijo tujih konservativnih krogov in potrdil, da se mehiška zunanja politika opira na dve načeli, na načelo, da ima vsak na rad pravico do samoodločbe in da obsodja vsako tuje vmešavanje.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Skušajte se čimprej prilagoditi spremenim poslovnim osebam. V ljubzenskih zadevah bodite popustljivi.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Naleteli boste na težave s svojimi ožjimi sodelavci. Neki sorodnik vas bo napadel.

DVOJKRA (od 21.5. do 22.6.) Najbolje bo, da se brez omožavanja odločite za najpravilnejšo pot. Srečne ure v domačem krogu.

RAK (od 23.6. do 22.7.) V kratkem bo prišlo do sprememb, ki

bodo povečale vašo odgovornost. Končno boste dosegli neko čustveno ravnotežje.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Če boste dosegli boste dosegli postavljene si cilje. Vaša čustvena zadeva bo v kratkem došla do cilja.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Bodite budni, če nečete, da vam spoznate napredovanje. Preveč ste spolnosti od druge osebe.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Braniti boste morali položaj pred nevarnim temelcem. Skušajte bolj skrbno sestaviti svoj proračun.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Dosegli boste nekaj manjših fi-

nančnih uspehov. Ne nasedite nesramnim provokacijam.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Zelo ugodne perspektive za vse, ki zavzemajo odgovorna mesta. Uresničili boste neko svojo zamisel.

KOZOROG (od 2

IZBOR IZ DELA

ZAKAJ 1500 DOMOV MANJ?

Zapravljena stanovanja!

Beograđani zahtevajo takojšen konec razsipavanja denarja — Nova stanovanja so povprečno za 10 kv. metrov večja, kot bi lahko bila po dogovoru

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPIŠNIKA

BEOGRAD, februarja. — Kako naj nas ne bi presenetila novica, podkrepjena s prepričljivimi številkami in izjavami pristojnih, da je zadnja leta Beograd povsem po nepotrebnem dobil približno 1500 stanovanj manj, kot bi jih lahko zgradili z vloženim denarjem? Tisoč petsto družin je vsako leto ostajalo brez lastne strehe nad glavo — da bi bilo to potrebno.

Ko beseda teče o teh 1500 stanovanjih, zapravljenih vsako leto, so krivi projektanti in urbanisti. Tako vsaj trdijo v sindikatu in ti, ki so sredi dejavnosti, katere namen je pospešiti stanovanjsko gradnjo in stanovanjski dinar čim bolj v smotno vložiti.

Po zaslugi projektantov in urbanistov je Beograd namreč zadnja leta gradil povprečno za 10 kvadratnih metrov večja, kot bi jih po zadržani politiki moral za družine, katerim so bila stanovanja namenjena. Seveda je ta ugotovitev vzmirlila duhove in zdaj z vseh strani zahtevajo, da takšni praksi precej narede konec. Nič, ne projektanti ne urbanisti, ne smejo biti več vzrok za razsipavanje že sicer pičlih sredstev, namenjenih za stanovanjsko gradnjo.

Zdaj pripravljajo načrte stanovanjske gradnje do leta 1980. Načrte morajo predložiti vsi, od mestnih organov in občinskih skupščin do delovnih organizacij. Sestavni del teh programov je boj proti luksusu, saj je le tako moglo, kot poudarjajo, ured-

ničiti že zastavljeno nalogo, da bomo do leta 1980 zgradili približno 62.000 novih stanovanj.

Delavec Snage ni socialni problem

Na vprašanje, ali bo katero od teh novih stanovanj dobil delavec beograjske mestne Snage, bi povprečen občan zamahnil z roko in nejevolno zmajal z glavjo.

Uprave mestne Snage pa se jeze na tak splošni vtis Beograđanov, ki so si ga ustvarili o položaju njihovih delavcev. Te dni so vodstva teh podjetij prepregla javnosti z zares presenetljivimi podatki, o katerih se povprečni Beograđan še sa- najlo ni: da je na primer povprečno plača delavca Snage 3000 dinarjev oziroma za nekaj stotakov več od povprečja beograjske gospodarstva; da je delavec Snage vsak dan zagotovljen po en topel obrok po polovini ceni; ali pa, da čaka tak delavec na stanovanje povprečno sedem let, precej manj kot delavec, zaposlen v mnogih zelo uglednih beograjskih

podjetjih tekstilne ali kovinske industrije.

Povod za tako javno oporjasilno o socialnem položaju delavcev Snage pa so bile njihove pogoste bolezni. Ugotovili so namreč, da zdravniki v zdravstvenih domovih kaj radi ugotove vsakim njihovi prošnji za bolezenski dopust. Pa ne zato, ker bi bili prepričani, da so delavci zares bolni, temveč iz usmiljenja. Zdravniki si niso ustvarili nič drugačne sodbe kot povprečni občani: da je socialni položaj teh ljudi izredno težaven.

Z avtom namesto avtobusom

Seveda se nihče ne bo jezil zaradi novih ugotovitev o resničnih razmerah delavcev Snage. Ljudje bodo razumeli, da se v današnjem času, ko si je vendarle lažje prebrati delo kot se pred nekaj leti, le malo kdoli odloči za tak poklic. In če je tako, je treba ljudi, ki sprejmejo takšno delo, dobro plačati. To je še vedno ceneje, kot pa da bi mestni Snagi primanjkovalo delovne sile in da bi za-

radí tega podjetje slabo opravljal svojo nalogo.

V tem letu, ko vsakdo vsaj govori o varčevanju (če žene ne šteti), je po papirju in svincniku za računanje poseglo tudi beograjsko mestno prometno podjetje. Povsod so bili skoraj prazni avtobusi, ki v poznih nočnih urah vozijo na nekaterih mestnih progah. Praviloma število prodanih vozovnic na teh avtobusih ne skriva niti stroškov za gorivo.

V mestnem prometnem podjetju vidijo izhod — potem ko so si dolgo razbijali glavo, kako naj bi usklajali obveznost, da morajo prevažati potnike pozno ponoči, z neekonomično vožnjo — v minibusih in avtomobilih. Zakaj naj bi po mestu le zaradi nekaj potnikov ponoči krožili avtobusi, če je ceneje ljudi voziti z avtomobili? Zato so se odločili: že od junija se bodo po polnoči na avtobusnih postajah ustvarjali avtomobili — taksiji obrata GSP.

Svojo odločitev so podkrepili z münchenskimi zgledom. Mestni prevozniki so tam sklenili pogodbe z zasebnimi taksisti, ki v nočnih urah prevažajo potnike iz mestnega središča do študentskega naselja. Tako prihranijo približno 5 mark na uro in v kratkem bodo taksije uvedli tudi na drugih progah.

SLOBODAN VUKMIROVIĆ

Sladkor bomo še uvažali

Pridobili smo 510.000 ton sladkorja, za 30.000 manj od načrta

OD NAŠE BEOGRAJSKE DOPIŠNICE

BEOGRAD, 20. febr. — S pravkar končano predelavo sladkorne pese, ki smo je predelali več kot 418.000 vagonov, smo domačemu trgu zagotovili okoli 510.000 ton sladkorja. Ker jugoslovanske potrebe ocenjujemo na 670 do 690.000 ton, je jasno da bomo morali ostali sladkor uvoziti.

Letos smo pridobili 30.000 ton sladkorja manj kot smo pričakovali. Ker je bilo predvideno, da bomo na 101.000 hektarjih pridelali 420.000 vagonov te kulture, smo pričakovali, da bo tudi proizvodnja sladkorja znašala okoli 540.000 ton. Doseženi uspehi pa so kljub vsemu zadovoljivi, saj je bil v pesi zaradi izrazito deževne jeseni odstotek sladkorja precej manjši.

Za letošnjo spomladansko setev, s katero naj bi povečali pridelavek vseh glavnih kmetijskih surovin, pretresajo tudi možnosti, da o površine, ki jih bodo zasejali s pesjo in so do zdaj merile 120.000 ha, razširijo za 10.000 ha. Vendar pa bodo morale omejene predelovalne zmogljivosti, če bo predlog sprejet, v proizvodnjo vložiti še več svojih moči kot letos. Letošnja predelava je trajala izredno dolgo (135 do 140 dni).

BOJANA JAGER

Domače ladje za domače ladjevje

Predlog ladjedelnic, brodarjev in zbornic Splita in Reke

REKA, 20. febr. (Tanjug) — Ladjedelničarji in brodarji z gosp. larskima zbornicama Splita in Reke so sestavili skupen predlog za graditev ladij v rečnih ladjedelnicah za potrebe jugoslovanske trgovske mornarice. Predlagajo, da bi za ladje domačega ladjevja pripravili enak tretman kot za ladje, ki jih naše ladjedelnice grade za tujino.

Prav tako predlaga ukinitve carinske take na uvožene proizvode, ki bi jih vgrajevali v ladje, ter uvedbo regresa za naše brodarje, da bi tako pokrili ceno, ki je višja od svetovne.

Kot se je izvedelo, pometajo tudi pogovori, v katerih naj bi našli tudi izvor sredstev, potrebnih za kreditiranje izgradnje ladij. Brodarjem bi moral ponuditi enake pogoje kot vladajo na svetovnem tržišču, to pa pomeni, da naj bi pri sklenitvi dogovora plačali le 30 odstotkov vrednosti. Ostalo naj bi bil sedemletni kredit ob pogojih, kakršni približno veljajo tudi na svetovnem tržišču. Menijo, da je ladjedelništvo z blagovnimi krediti sposobno zagotoviti nadaljnji 20 odstotkov vrednosti ladij, kar pomeni, da je potrebno najti kreditorje za preostalih 50 odstotkov.

Še nove univerze

Bo postal Mostar univerzitetno mesto? — Za hitrejši razvoj Hercegovine primanjkuje veliko strokovnjakov

Na slavnosti seji skupščine mostarske občine so ob proslavi 30-letnice osvoboditve sprejeli tudi sklep, da bodo stekle priprave za ustanovitev univerzitetnega centra v Mostarju, ki naj bi ga odprl konec leta.

Pred štirimi leti so postavili temelje bodočega univerzitetnega centra v Mostarju. Poleg strojne so odprli tudi ekonomsko in pravno fakulteto. Danes je v mestu še pedagoška akademija. Visokošolske ustanove so se razvile kot oddelki sarajevske univerze.

Mostar in druge hercegovske občine so si veliko prizadevale, da bi pronašle in zgradile nove prostore za fakultete ter zagotovile osnovne pogoje za delo. Vložili so več kot 4,5 milijarde starih dinarjev; iz sredstev proračuna, delovnih organizacij in prispevka občanov. Že danes imajo fakultete in pedagoška akademija povsem zadovoljive delovne pogoje. Pokazalo pa se je, da vse to ni dovolj. Nagel razvoj hercegovskih občin iz dneva v dan tudi povečuje potrebo po visokih strokovnjakih, ki pa je nemorejo zagotoviti s pošiljanjem študentov v univerzitetna središča zunaj Hercegovine.

veš strokovnjakov. In koliko bo to območje potrebovalo fakultetno izobraženih ljudi v prihodnjih desetih letih? Tudi pri tem bi lahko navajali le globalne podatke. Znanje pa so številke, s pomočjo katerih lahko ugotovimo — po stranski poti — približne kazalce.

Hopok bo v desetih letih za trikrat povečal proizvodnjo in investiral 1,9 milijarde dinarjev. Kombinatski Sokobosil je 10.000 delavcev. V tem letu bo hercegovsko gospodarstvo odprlo 10.000 novih delovnih mest. Zdaj imamo zaposlenih približno 70.000 ljudi, do leta 1980 pa se bo to število prav gotovo podvojilo.

izrednih profesorjev. Mostar ima danes 3000 rednih študentov, med njimi 80 odstotkov otrok iz delavskih in kmečkih družin, katerih starši ne bi mogli financirati solanja v Sarajevu, Zagrebu in Beogradu. Dodati izdatki za študente v teh centrih bi znašali za stare vsak mesec vsaj 2000 dinarjev. Kaže, da starši vsako leto prihranijo pri teh 3000 študentih vsaj 5 milijard starih dinarjev. Vse hercegovske občine so povezane z asfaltom, iz okoliških občin pa v Mostar redno vozijo avtobusi. Ko bo v Mostarju 5000, 6000 in še več študentov, bodo prihranki veliki.

Zato so v hercegovskih občinah z veseljem in navdušenjem sprejeli odločitev skupščine mostarske občine, da se bodo nemudoma začeli pripravljati na novo univerzo, M. KARABEG

KAVA — VSAKDANJI OPOJ

Devet milijard skodelic

Nedavna podražitev kave, v treh letih se je podražila od 20 na 60 dinarjev, ne vpliva, da bi se ji odrekli — Presežki pri kavi za olje, mast in sladkor

LJUBLJANA, 19. febr. — Turška ali ekspresna? Ni važno! Ena ali druga kavica velja v gostišču po novemu povprečno 2,5 dinarja in Jugoslavnim porabimo za kavo letno nič manj kot dvaindvajset milijard dinarjev (novih, seveda). Ne s ceno ne s številom popitih kav na prebivalca se nismo dosegli evropskega povprečja, vendar se mu z uvozom petinpetdesetih tisoč ton surove kave približujemo vse bolj in bolj.

Nekateri menijo, da bo nedavna podražitev kave, ki je cene po gostiščih pogoltna navzgor za približno pol dinarja pri vsaki skodelici kave, zavrla potrošnjo tega tako priljubljenega napitka, ki se je povsem vrasel v naš vsakdan. Prodajalci pa pravijo drugače.

Potrošnja še raste

«Kava bi bila lahko še dražja, potrošnja zaradi tega ne bi bistveno padla,« trdijo pri Emoni, ki ima na slovenskem tržišču največ opravka s kavo. «Od višjih cen nimamo mi trgovci nič, saj nam kavo prodaja zvezna direkcija za rezerve živil po ceni, ki jo določijo in mimo nje kave ni moč prodajati. Dejansko je zaslužek odvisen zgolj od količine kave. Saj marža ni naravnana v odstotkih, marveč je v nominalnem znesku že od leta 1972,« pojasnjujejo pri Emoni in zagotavljajo, da cena kave ne vpliva na dohodek, ki ga s prodajo kave ustvarjajo. Menijo, da bo potrošnja kave še rasla in da bomo devetim milijardam skodelic kave, kolikor smo jo popili lani, kmalu dodali še nove. Vsaž tako kažejo statistični podatki. Saj doslej je nobena podražitev ni zmanjšala prodaje

močno praženih aromatičnih rnih zrn.

Zapletena pota vreč

Kava sodi med tista živila, ki so povsem vsooblasti zvezne direkcije za rezerve živil. Le ta vsako leto razpiše licitacijo, ki se jo lahko udeležijo vseh pet podjetij, ki so v Jugoslaviji registrirana za nakup kave: beograjski Centroprom, ljubljanska Emona, sarajevski UPI, zagrebško Voče in od nedavna še beograjski Jugoeksport. Pogoj, da lahko ta podjetja kupujejo kavo v imenu zvezne direkcije za rezerve živil, je njihov izvoz: kolikor odstejejo za kavo v tujini, v tolikšni vrednosti morajo na tuje prodati domače izdelke. To se vedno ne posreči in tako Braziliji, ki ima največjo kavo, hkrati pa tudi najbolj aromatično, dolgujemo že po številu dolarjskih milijonov. In vendar bomo letos uvozili še več kave kot lani. Po približni oceni jo bomo popili petinpetdeset tisoč ton. Uvoz se bo začel v prihodnjih mesecih.

Na tujem ceneje — doma dražje

Zanimivo je, da so začele prav v tistih dneh, ko je zvezna direkcija povišala svojo prodajno ceno kave za

vse, ki na domačem trgu ka vo prazijo in embalarajo s 50 na 60 dinarjev (kilogram surove kave je veljal v Jugoslaviji leta 1972 enaindvajset dinarjev, leto dni kasneje stiriinštrideset in pol, lani petdeset) cene na svetovnem tržišču drseti. Tudi afriška kava, ki sodi med najdražje, se je pocenila. Tako je lanska cena kenijske kave na 1.650 dolarjev zdrsnila na 1.250 dolarjev za tono, zambijske kave pa s 1.650 dolarjev na 1.150 dolarjev. In cena kave na svetovnem trgu še vedno pada, domači uvozniki pa kanijo kupiti še ceneje (če se ne bodo tlačili vsi na isto tržišče in tako kot že nekajkrat doslej povzročili nakupovalni nemir, ki ceno takoj dvigne!)

Razlike je približno 20 din

In ker cena kave na tujem pada, doma pa je zrasla, nastaja med nakupno in prodajno ceno pri vsakem kilogramu surove kave med dvajset in trideset dinarjev razlike. Seveda je treba s to razliko plačati stroške skladiščenja in nekatere druge obveznosti, toda uvoz kave je oproščen carine in zvezni direkciji «ostajajo» pri obratni prodaji in nabavi kave velike rezerve. Pri vsaki

skodelici kave, ki jo popije, zasluži dvoricenska direkcija za rezerve živil četril dinarja oziroma petindvajset par. Povprečen pivce kave v Jugoslaviji popije letno tisoč kavic, tako nehoti prispeva v blagajno zvezne direkcije za rezervo živil za par srednjih dobrih čevljev — okroglih dvestopetdeset dinarjev. V blagajni zvezne direkcije se nabere skoraj poltrga milijarda dinarjev (novih). Seveda pa ta denar ne gre nikamor drugam, kakor av drugem prehrabnem proizvodu. S presežkom pri kavi direkcija pokriva izgubo pri drugi hrani, saj stane kilogram sladkorja na tujih tržih približno dvajset dinarjev, v domačih trgovinah pa v maloprodaji velja skoraj pol manj. In tako vsakdo, ki pije kavo, nehoti prispeva tudi k temu, da sladkor, olje, mast in še nekatera živila, ki so za življenje pomembnejša kot kava (vsaj za večino ljudi), niso na prodajnih policah trgovin občutno dražja kot se sedaj.

V Sloveniji — sedmina

Slovenci popijemo osem deset ton kave, kar pomeni, da popijemo nekako sedmi del skupnega jugoslovanskega uvoza. Emona je lani prodala nekaj manj kave kot predlanskim, hkrati pa je na tujem in slovenskem trgu vse bolj opazno zanimanje za liofilizirano kavo in za kavo brez kofeina.

JOZE VETROVEČ

V Hrvaški še 10-odstotne redukcije toka

ZAGREB, 20. febr. (Tanjug). — V Hrvaški so danes zgodaj jutraj uvedli novo redukcijo električne energije, s katero se poraba elektrike za vse porabnike z redkim izjemami zmanjšuje za 10 odstotkov. Redukcija so najavili še pred dnevi kot rezultat zaskrbljujočega položaja v akumulacijah, kjer je za polovico manj vode, kot so načrtovali. Ta najnovjši ukrep naj bi prispeval h kar največjemu prihranku električnega toka zlasti v gospodinjstvih. Predstavniki hrvaškega elektrogospodarstva poudarjajo, da je položaj še toliko težji, ker je v akumulaciji HE samo še za 588 milijonov kWh električne energije.

Naša sindikalna delegacija na Madžarskem

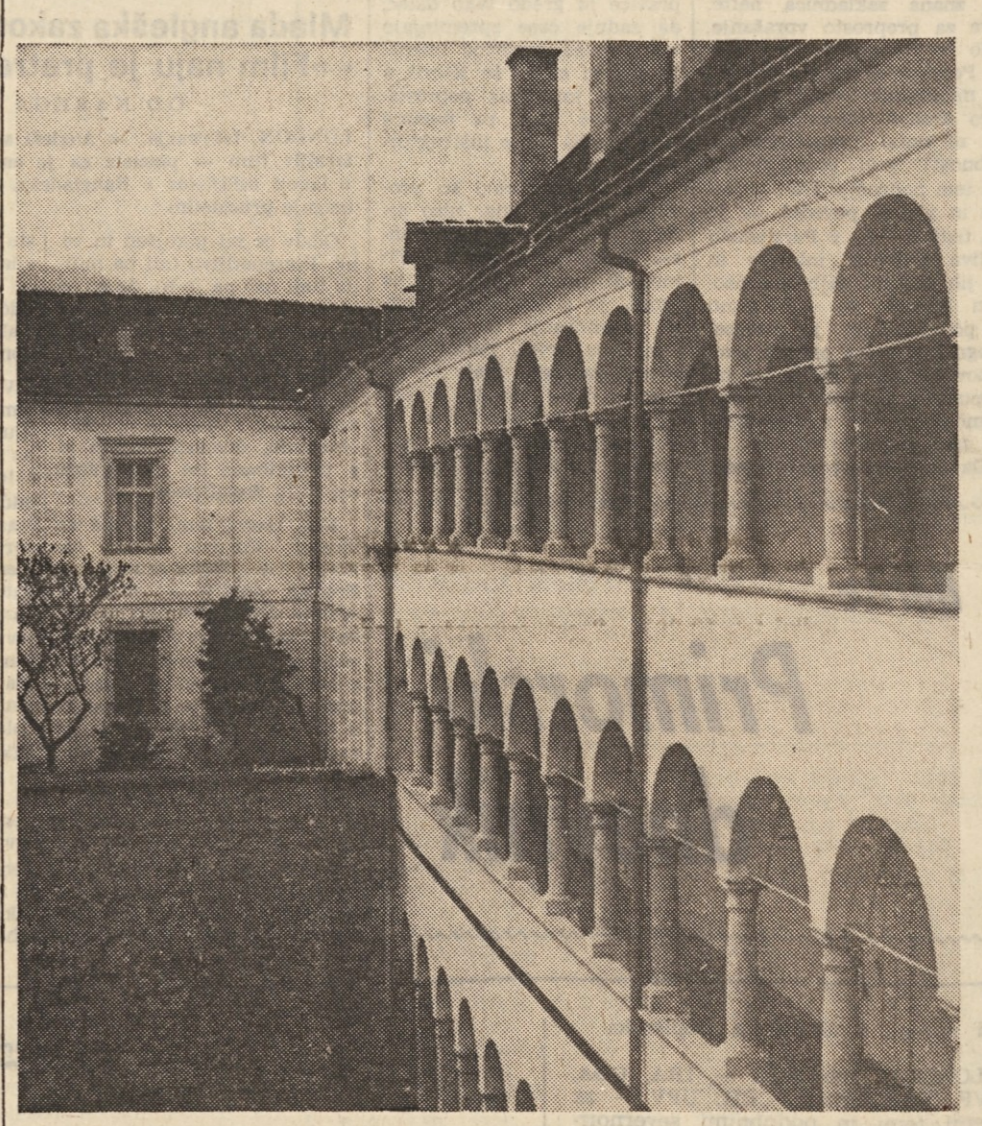
BEOGRAD, 20. febr. (Tanjug). — Delegacija sveta zveze sindikatov Jugoslavije, ki jo vodi predsednik Miha Spiljak, je sinoči odpotovala na tridnevni prijateljski obisk sindikatoma Madžarske. Delegacija se bo v Madžarski spoznala z aktivnostjo sindikata in se pogovarjala o nadaljnjem razvoju sodelovanja med sindikati obeh držav.

Večji izvoz obutve

BEOGRAD, 20. febr. (Tanjug). — Jugoslovanski proizvajalci obutve načrtujejo, da bodo letos izvozili na tuja tržišča okoli 17 milijonov parov usnjene obutve. V primerjavi s preteklim letom bi to pomenilo povečanje izvoza za 12 odstotkov. Največ obutve bodo prodali na vzhodnoevropska tržišča, nepomembna pa niso tudi količine, ki jih bodo izvozili na zahodna tržišča.

»Sloboda« iz Čačka povečuje proizvodnjo

ČAČAK — Kovinsko-predelovalna in elektroindustrija »Sloboda« iz Čačka namerava letos proizvesti za milijardo 40 milijonov blaga, v primerjavi z lanskim letom za 38 odstotkov več, fizični obseg proizvodnje pa naj bi se povečal za 18 odstotkov. Hkrati naj bi se dohodek povečal za 15 odstotkov, povprečni zaslužki pa bodo dosegli 10 odstotkov, za sklade pa so namenili dobrih 35 milijonov dinarjev.

Obnovljene arkade

LEP OBISK BREZISKEGA GRADU — Posavski muzej že 25 let domuje v brežiškem gradu, kjer so lani obnovili dvorišna pročelja in sončno uro. Največja spomeniškovarstvena akcija pa je bila obnova arkad v prvem in drugem nadstropju. Mimo tega je Posavski muzej lani odprl vrata obnovljeni zbirki iz NOB in izseljenstva, postavil pomnik ob 400-letnici hrvaške slovenskega kmečkega upora in priredil razstavo od baroka do impresionizma. Kljub temu da je bil en mesec zaradi del zaprt, ga je obiskalo 12.000 domačin in tujih turistov. Posavski muzej Brezica načrtuje tudi za letošnje številne akcije, ki pa bodo seveda odvisne od sredstev kulturne skupnosti.

Od našega koprškega in zagrebškega dopisnika

Človek bi se lahko hranil samo z ribami in vsem, kar mu nudi morje. Sto gramov govejega mesa vsebuje 19,5 sto gramov sardel pa 21,6 od stočka beljakovin. Razen tega pa vsebujejo ribe še vitamine A, D, B, in B, in snovi, ki ščitijo telo ter obnovljajo živčne in možganske celice (jod, kalci, fosfor, železo). Kljub tako bogati hranilni vrednosti pri nas porabimo v primerjavi s prebivalci drugih dežel za prehrano malo rib. Na vrhu lestvice porabe rib sta v Evropi Skandinavija in Velika Britanija. V Španiji porabijo 14 kilogramov rib na prebivalca letno, v Franciji 8, v Italiji 6, pri nas pa povprečno le 2,3 in v Sloveniji 2,7 kg rib na prebivalca.

Ribe smo doslej lovili v glavnem na Jadranu, vendar seštevke ni najbolj rožnat. Najnovejši podatki splitskega inštituta za oceanografijo in ribištvo kažejo, da bi lahko z maksimalnim vlaganjem povečali ulov v Jadranskem morju za največ polovico, oziroma za 45 tisoč ton na leto.

«Moč obmorske dežele ni le v številu njenih vojnih, temveč tudi ribskih ladij,« radi poudarjajo v obmorskih deželah. Jugoslavija ima eno najbolj razčlenjenih obal v Sredozemlju, po razvoju ribištva pa močno zaostaja za deželami, ki imajo za »žetev na brezkončni njivi« dosti manj ugodne pogoje.

Jugoslovanski ribiči potegnejo na krove svojih ladij letno od 25 do 30.000

ton rib, prav toliko kot pred tridesetimi leti. Takrat smo bili po ulovu rib enaki Poljski. Dandanes poljsko ribiško ladjevje nalovi letno 600.000 ton rib; Poljski so postali po ulovu in po gradnji ribiških ladij tretja vellesila na svetu.

Nekoliko nenavadno: naša republika ima le nekaj nad 30 kilometrov morske obale, v Izoli pa je največji jugoslovanski izvoznik ribjih konzerv. Okoli 43 odstotkov jugoslovanskega izvoza konzerviranih rib prodajajo v tujino pod oznako Delamarisa. Tudi v države Evropske gospodarske skupnosti. Letna vrednost tega izvoza je okoli 5 milijonov dolarjev.

V nekaterih znanih ribiških deželah so med najbolj cenjenimi strokovnjaki tudi nekateri jugoslovanski ribiči. Morsko ribištvo že zdavnaj ni več samo mreža, ki jo polni naključje. To je gospodarska panoga, ki sloini na dosežkih znanosti.

Izolski Delamaris ima na svojih trinajdsajetih ladjah pretežno mlade ljudi, ki jim ribištvo ni sezonsko delo, temveč zahtevna celoletna strokovna zaposlitev. V svojih vrstah imajo tudi prvega magistra ribištva pri nas. Močna tradicija, ki je vrsto let ušihala, spet poganja nove koronine.

Družina Delamarisove TOZD »Riba« nalovi letno okoli 4.000 ton rib. Druga Delamarisova TOZD »Iris« predela letno okoli 13.000 ton rib v konzerve. Kljub morskemu bogastvu je treba za predelavo in presno prehrano precej rib uvoziti.

Postaja Jadransko morje res mrtvo, je v njem res vse manj rib? »Že nekaj let ni v Jadranu tun kot nekdanj. Prav tako se v ribiških mrežah redko znajdejo večje jate skuš, toda plave ribe je zadnja leta bilo toliko, da smo morali včasih omejiti ulov,« pravi v Delamarisu »Sardelic« ulovlje naše ladje 10, 15

Neizkoriščeno bogastvo morja

Po ribe v ocean

Izdelan načrt razvoja jugoslovanskega ribolova

vagonov. Ker so to majhne ribe, v konzervno škatlo jih gre dvakrat več kot sardel, je tudi več dela z njimi, naša zmogljivost pa ne dosega predelave tolikšnega ulova.

Ribiči izolskega Delamarisa, sicer iz leta v leto nalovijo več rib, lani so imeli celo rekordov ulova (nad 4.800 ton). Jadransko morje ima kljub vse bolj grozečemu onesnaženju še veliko rezerv kvalitetne prehrane. Na srečo ribje meso ne vsebuje živosrebrih sestavin kot ponekod na svetu, denimo na Japonskem.

Novila podjetje »Jugoatlantiki«. Ribiči vseh, v tej panogi pomorskega gospodarstva pomembnih držav, so že nekdanj iskali čim plodnejše oceanske njive.

»Samo v Jadranu bi lahko povečali ulov tudi na 6000 ton,« pravi v Delamarisu. »Seveda, če bi imeli ladje, ki bi bile dovolj velike, da bi lahko teden ali dva spravljale ulov v hladilnike. Zdad mora vsaka ladja dnevni ulov spraviti do pristanišča. To pa tudi določa prostor, na katerem lahko lovi.«

da vzeli ladje v najem, pozneje pa bi jih lahko izdelali v poljskih ladjedelnicah.

Jugoslavija bi se lahko tako slej ko prej uvrstila med države, ki jim rib za prehrano ni treba uvažati, ribiška predelovalna industrija pa bi imela dovolj surovin in bi izvažala v še večjem obsegu kot do zdaj. To pa bi tudi omogočilo, da bi bile ribe kot izredno bogata proteinska hrana pogostejše na naših jedilnikih.

»V nekaterih drugih državah se veliko bolj kot pri nas zavedajo pomena ribištva in ga na različne načine podpirajo,« pravi v Delamarisu. »Pri nas je bilo take pomoči doslej bora malo, naše veliko bogastvo, to je morje, pa ni bilo dovolj izkoriščeno. Ni dvoma, da je vsa naša skupnost zainteresirana, da obogatimo prehrano, pa tudi, da izvažamo ribe in konzerve, s katerimi smo si pridobili v svetu velik ugled. V državah članicah EGS, velja za uvoz naših konzerv 25 do 30 odstotka uvozna carina. Za toliko jih pravzaprav mora mo prodajati ceneje, če hočemo, da smo konkurenčni drugim. Čeprav skušamo to reševati z izvoznimi premijami in to dosti nižjimi, kot znaša razlika, pa bi morali izboljšavati sistem, ki bi spodbujal osnovno dejavnost.«

V prihodnjih petih letih, tako računajo v Delamarisu, bodo bolj opremili sedanje ladje in z njimi skušali razširiti ribolov na Sredozemlje. Z Libijo se dogovarjajo o sodelovanju. Če bodo v prihodnjih desetih letih ribiške ladje z jugoslovansko zastavo plule tudi po Atlantiku, naj bi ulov rib povečali na 150.000 ton letno.

Zdaj torej mislimo, da nam bo večji ulov uspel samo v sodelovanju z državami, ki že imajo razvit oceanski ribolov. Poljski nam bodo za začetek

zagotovili strokovni kader. S »skupnima« ladjama, ki bodo plule pod jugoslovansko zastavo, bi kooperirali s celotnim poljskim ribiškim ladjevjem, in sicer tako, da bi te ladje lahko rabile usluge in informacije spremljajočih ladij ter bi imele enak status, kot ga ima poljsko ribiško ladjevje. To nam bi zagotovilo dovolj velike količine rib, ki bi bile poceni z uresničitvijo te zamisli bi našim ladjedelnicam omogočili, da bi lahko opravljale remont ribiških ladij. Na tak način bi lahko do 1982. leta zaposlili 1600 delavcev, od tega 1.300 jugoslovanskih, medtem ko bi z razvojem trgovske mreže dobilo delo še okrog 1.000 ljudi.

Predstavniki jugoslovanskega in poljskega ribiškega gospodarstva so že skupaj izdelali načrt razvoja jugoslovanskega ribolova na oceanu. Njegova temeljna značilnost je, da bi morali od leta 1975 do 1982 zgraditi jugoslovansko ribiško ladjevje. Gre za 23 ribiških ladij in eno pomožno. Načrtujejo, da bi tako lahko ulovili po 150 tisoč ton rib na leto.

Izračunali so da bi morala jugoslovanska stran zagotoviti za uresničitev tega načrta skoraj 22 milijonov dinarjev (Poljska pa nekaj manj), vendar pa je osem naših članov poslovnega združenja, med katerimi je tudi izolski Delamaris, pripravljeno odšteti po 2 milijona dinarjev. Očitno je, da naše ribiško gospodarstvo ne zmora dati vseh sredstev, pač pa je potrebna pomoč in intervencija širše družbene skupnosti. ZIS je sklenil, da je uvoz pomorskih ribiških ladij, nadomestnih delov in posebne opreme za ribolov v oceanu oproščen posebnih uvoznih dajatev in carine. To pa je nedvomno prvi korak k uresničitvi naše zamisli.

Gustav Guzej in Marjan Kunej

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

SMUČANJE V VELESALOMU V NAEBI

I. Stenmark zmagal tudi na Japonskem

Italijan Schmalzl na 7., Jugoslovani Križar na 15. mestu - Med dekleti prva Wenzlova

NAEBA, 21 - Osemnajstletni Šved Ingemar Stenmark je zmagovalec meškega veleslaloma za svetovni pokal, ki se je danes odvijal v japonskem kraju Naeba. Medtem ko je bil v prvi vožnji šele tretji, se je Stenmark v drugem delu gladko ustvaril na prvo mesto. Drugi je bil Norvežan Erik Haker, medtem Italijan Gustav Thöni ni zaključil drugega dela tekmovalja, potem ko se je v prvem vrstilu na šesto mesto.

Mladi jugoslovanski predstavnik Bojan Križar pa se je vrstnil na dobro petnajsto mesto.

Table with 2 columns: Name, Time. Lists results for men's and women's slalom.

Table with 2 columns: Name, Time. Lists results for women's slalom.

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO

KOŠARKA

BOR-LIBERTAS TRST za dve dragoceni točki

Tekma bo jutri v Dolini (ob 10.30) - Start prvenstva kadetov

Obnavlja se v tem prvenstvu dvoje mladih Borov. V Trstici so odigrali tekmo proti Italcanu, ki nastopa v C ligi. V petek pa so se srečali s Servolano, ki igra v D ligi. V obeh srečanjih so slavili zadovoljivo opravilo svoje nalogo.

Danes bo start v prvenstvu kadetov, ki se ga bodo udeležile tri slovenske ekipe. V A skupini, kjer je Lloyd favoriti za prvo mesto, bo danes Bor igral proti Juventus. V B skupini, kjer je Inter 1904 glavni favoriti, pa bo Polet danes igral proti Servolani. Kontovel pa jutri proti Italsideru. Tudi v tem prvenstvu bi se

morala naša moštva potegovati za višja mesta.

NARASČAJNIKI

Prvenstvo naraščajnikov se bo za ključno jutri s slavljenjem Kontovela, ki doslej v svoji skupini še ni doživel poraza. Kontoveleci bodo zmagali tudi jutri, proti Libertasi, ki je zadnji na lestevici brez točk. Težjo nalogo bodo imeli borovci, ki se bodo danes z Don Boscom potegovali za drugo mesto. Poletovci pa bodo skrušeno trenirali za tekmo proti Italsideru zapustiti predzadnje mesto.

DEČKI

Ze v 3. kolu bo na sporedu zanimivo srečanje: Kontovel bo igral proti favoritu Lloyd. Borovci pa se bodo potegovali za nov par točk v Miljah. Po nedeljskem počitku bodo poletovci igrali proti Juventus za osvojitve prvih dveh točk.

MINIBASKET

BOR: Schillani 4, Škerl 8, Čej 2, Švara 8, Gerold 3, Vassallo 4, Lokar 4, Merku 8, Pečar 4, Furlan. BREG: Čok, Pertot 2, Korosec 5, Žerjal 8, Corbatti 4, Kozina, Martini, Strajn, Kerbancič, Pečar. SODNIK: Perko.

V derbiju je Bor zaslužen premagal poštenovalce Brežane. Medtem ko so borovci pokazali nekoliko boljše skupno igranje, pa sta v vrstah Brega izstopala Korosec in Žerjal.

edko

ODBOJKA V FINALU MEDŠOLSKEGA PRVENSTVA

Tri slovenske šesterke na prvih treh mestih

Zmagal je licej - Doslej največji uspeh slovenskega zamejskega šolskega športa

Letošnje odbojkarstvo prvenstvo tržaških višjih srednjih šol za dijakinje je prineslo pravo zmagoslavje trem slovenskim zavodom: Prešernu, Zoisu in Slomšek. Med enajstimi šolami iz našega mesta, kolikor jih je tekmovalo na tem prvenstvu, pomeni osvojitve prvih treh mest enkratni uspeh. Zmagoslavje naših treh zavodov pa je povsem zaslužen in lahko rečemo, da je bilo tudi pričakovano. Slovenske dijakinje so pokazale daleč boljše odbojko in sklopni del tega tekmovalja je bil le posledica tega. Prvo mesto so povsem zaslužen osvojile dijakinje liceja France Prešeren, ki so se izkazale kot najboljša ekipa. V neposrednem spopadu za prvo mesto so nasprotnice od trgovskega tehničnega zavoda poskušale vse, da bi jim čim bolj grenile pot do prvega mesta, toda ni jim uspelo. Licej je zaslužen zmagal, saj ni bila njegova zmaga nikoli niti v najmanjšem dvomu.

MALI FINALE

Slomšek - Da Vinci 3:1 (10:15, 15:5, 15:10, 15:6)

Dijakinje učiteljskega zavoda so v tem odličnem srečanju za osvojitve tretjega mesta odigrale najboljšo tekmo. Slab začetek je bil morda samo posledica prevelikega spopadovanja nasprotnice in nekoliko trepane. Samo temu lahko pripisemo tako izdatno vodstvo Da Vincija, ki si je hitro nabral precejšnjo prednost in vsa prizadevanja slovenskih dijakinjo so bila zama. Ze v drugem setu smo videli popolnoma drugačno sliko na igrišču. Odbojkarice Slomške so z organizirano igro v obrambi, dobrim sprejemom in točnimi podajami odlično zaposlile napad. Nasprotnice, ki se niso nikoli predale so bile samo petkrat uspešne. Naslednji niz je bil spet nekoliko bolj izenačen vse do osmice. Po zamenjavi servisa je Slomšek zadel najprej petkrat v črno, Da Vinci pa nič. Pred koncem pa je bil dokalp do desetice. Zadnji set pa je spet potekal v veliki premočiji slovenskih dijakinjo. Nasprotnice so imele le skromno zadostenje, da so povedle na samem začetku. Začetnim petim točkam so pred koncem dodale samo še eno, kar je bilo praktično vse.

Prešeren - Zois 3:0 (15:5, 15:5, 15:7)

Finalo za prvo mesto ni uresničilo pričakovanih. Dijakinje liceja so bile izredno bojovito razpoložene in zastopnice trgovskega zavoda jim niso mogle do živega. Vedno se je nekje zataknilo in vsa prizadevanja ter tudi odličnost nista zalegla. Ob dobrem sprejemu (bilo je malo dobro sprejetih žog) je odpovala vezna igra in če se je to uspelo pa je odpovala tolačka. Na drugi strani mreže pa je teklo vse v najboljšem redu. Licejke so se predstavile kot zelo dobro uigrana šesterka in pri njih ni bilo ranljivega mesta. Ze pred samim začetkom se je vedelo, da je najboljša orožja liceja napad, med samim srečanjem pa so prijetno presenetile še z odlično obrambo. Skoraj v vseh treh setih smo bili priča enaki razpletom. Zois je imel v prvem nizu to zadostenje, da je povedel s 3:0, kar je bilo skoraj obenem vse. V tem, kot tudi v drugem setu se je bilo treba zadovoljiti s petico. V zadnjem delu je Zois vodil vse do sedme točke, kjer se je zaustavil in ni zmogel več naprej. Ob koncu je bilo potrebno še športno priznati premoč nasprotnice, ki so bile to pot resnično nepremagljive.

Po končanem tekmovalju je sledilo nagradjevanje. Vse štiri šesterke, ki so igrala za končni vrstni red od prvega do četrtega mesta, so bile nagradjene s pokali, igralke prvih treh šol pa še s kolajnama.

Sodniška trojka (Russo, Verona in Coslovich) je odlično opravila svoje delo. Končni vrstni red je bil naslednji:

1. France Prešeren
2. Ziga Zois
3. Anton Martin Slomšek
4. Leonardo Da Vinci
Barve naših šol so branile naslednje dijakinje:
PREŠEREN: Ban, Bizjak, Kralj, Fičur, Jazbec, Jevnikar, Kapun, Lazar, Pavličič, Rauber in Legiša.
ZOIS: Božič, Batič, Grgič, Gojča, Kralj, Komar, Marušič, Olenik, Rupel, Trenta, Žužek in Franko.
SLOMŠEK: Antoni, Černjava, Debenjak, Milič, Glavina, Grgič, Jela, Legiša, Štoka, Zahar, Kostnapel in Krišani.
Vse naše dijakinje zaslužio za tako lep športni popoldan v telovadnici v Ul. della Valle vso pohvalo in tudi priznanje.
G. F.

TOTIP

Table with 2 columns: Rank, Name. Lists football fixtures.

Totocalcio

Table with 2 columns: Team, Score. Lists football results.

NOGOMET

V 2. AMATERSKI LIGI

V jutrišnjem petem kolu verjetno precej razjasnitev

Veliko zanimanje za derbi Primorje-Vesna

Izidi jutrišnjega petega povratnega kola bodo verjetno deloma razjasnili položaj zornega in spodnjega dela lestvice.

Zarja bo gost enajsterice Duino, ki je na domačih tleh premagala le Portuale. Poleg tega naj dodamo, da so predstavniki Duina v zadnjih devetih tekmah osvojili dve skromni točki, kar pomeni, da je ekipa zajela huda kriza. Devindani so imeli v zadnjih tekmah tudi več izključitev in tudi proti Zarji bodo morali na igrišču v okrnjeni postavi zaradi diskvalifikacije Candussa in Tonuta. To nikakor ne pomeni, da bo naloga Zarje lahka, nasprotno, prepričani smo, da bodo dali domačini vse od sedem Devindanom vsako upanje na obstanek v ligi. Nedvomno bi se Bazovci v tej tekmi zadovoljili tudi z remijem.

Juventina bo igrala v Bazovici proti ekipi Portuale, ki je še vedno med kandidati za končno zmago. Naloga Juventine bo precej naporna. Čeprav so Standeržci v zadnjih nastopih pokazali viden napredok, bo borba za točke ostra. Navijači bi se zadovoljili tudi z eno točko. Če do te ne bo prišlo, ne bodo dramatičnili, saj se vsi dobro zavedajo, da so Tržačani solidno in uigrano moštvo, katerega je Juventina v Standeržu že prisilila k remiju.

Med najvažnejšimi tekmami nedeljskega zavrtilja bo derbi med Primorjem in Vesno, ki bo kot po navadi privabil ob rob prosekanske pravokotnika rekordno število navijačev.

Primorje je trenutno v dobri formi in to potrjuje šest zaporednih zmag za katere nosi veliko zaslugu napadalec Rustija, ki je v tej pozitivni seriji dal kar šest golov. Branilci Vesne bodo nedvomno strogo nadzorovali teba napadalca, ki bo tudi jutri glavni stebel prosekanskega napada, upoštevajoč da Bor naba (zaradi resne poškodbe, ki jo je utrpel prejšnjo nedeljo) ne bo igral. Tudi v vrstah Vesne bo v tem derbiju odsoten eden od ključnih nogometarjev kriške enajsterice, to je vratar Rado Tenza. Torej, kar se tiče postavbe bo stanje izenačeno. Kakšen bo rezultat na igrišču je težko predvideti, kot v vsakem derbiju. Primorje, ki igra na domačih tleh, upa na pozitiven izid, Vesna potrebuje točko, da bi popravila kočljiv položaj na lestevici in ne mara praznih rok odmov. Še zanimiv podatek: Primor-

ODBOJKA

V RAZNIH LIGAH

Deset tekem naših ekip

Danes bodo spet oživila vsa naša odbojkarstva igrišča. Na sporedu bo nič manj kot deset tekem.

MOŠKA C LIGA

Odbojkarji Krasa bodo drevi pričeli s povratnim delom prvenstva,

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 22. februarja 1975

ODBOJKA

MOŠKA C LIGA

21.15 v Montecchiu ACLI Montecchio - Kras

ŽENSKA C LIGA

21.15 v Foljanu Corridoni - Bor

MOŠKA D LIGA

18.00 v Trstu, stadion «1. maj» Bor - Concordia

1. MOŠKA DIVIZIJA

20.30 v Čedadu ASFR - Dom

1. ŽENSKA DIVIZIJA

18.00 v Gorici na Kornu Olympia - PAV Despar

20.30 na Proseku Kontovel - Julia

20.45 v Vidmu PAV Despar - Sloga

18.00 v Gorici AGI - Sokol

20.30 v Trstu, stadion «1. maj» Bor - Inter

KOŠARKA

KADETI

19.30 v Trstu, Ul. Caravaggio Bor - Juventus

18.30 v Škedinju Servolana - Polet

NARASČAJNIKI

18.00 v Trstu, Ul. Caravaggio Bor - Don Bosco

JUTRI

NEDELJA, 23. februarja 1975

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

15.00 v Nabrežini Duino - Zarja

15.00 v Bazovici Portuale - Juventina

15.00 na Proseku Primorje - Vesna

3. AMATERSKA LIGA

15.00 v Vermeglianu Vermegliano - Mladost

15.00 v Štandrežu Sovodnje - Staranzano

13.15 na Opčinah Union - Breg

11.00 na Proseku Olimpija - Sampvito

9.00 na Proseku Pellicana - Primorec

15.00 na Padričah Gaja - Barcola

NARASČAJNIKI

12.00 v Krizu Vesna - Montuza

8.30 v Naselju sv. Sergija De Macori - Union

10.30 v Dolini Breg - Muggesana

13.30 na Proseku Primorje - Primorec

ZAČETNIKI

11.15 v Miljah Fortitudo - Breg

SMUČANJE

TROFEJA NADIŠKIH DOLIN 9.00 na Matajurju Nastopa tudi SPDT

KOŠARKA

FINALNI TURNIR PROMOCIJSKEGA PRVENSTVA

10.30 v Dolini Bor - Libertas Trst

KADETI

8.00 v Trstu, Ul. della Valle Italsider - Kontovel

NARASČAJNIKI

10.00 v Trstu, športna palača Libertas TS - Kontovel

11.30 v Trstu, športna palača Italsider - Polet

DEČKI

12.30 v Trstu, športna palača Lloyd Adriatico - Kontovel

11.00 na Opčinah Polet - Juventus

11.00 v Miljah CSI Milje - Bor A

NAMIZNI TENIS

ŽENSKA A LIGA 10.00 v Parmii CSI - KRAS

Ljudje PASQUALE GUJON

Nadiških dolin

PREVEDEL MIROSLAV KOŠUTA 24.

Med neko razpravo, v kateri je sodeloval tudi eden izmed najvidnejših italijanskih psihologov, je eden izmed govornikov izjavil: «Boljša je slaba družina, kakor še tako dober zavod ali vrtec». Nihče mu ni oporekal. Zakaj nihče namreč ne more nadomestiti matere, pa naj bo še tako nepravilna. Glede na vse težave, ki se srečujejo pri vzgoji malčkov, je že Montessorijeva izjavila, da bi moral biti učitelj znanstvenik in mistik. Arnold Gesell pa pravi: «Mati je tista, ki v sozvočju z rastjo in tonom otrokovega razvoja ve, kako in kdaj najbolje posredovati s svojim vodstvom».

Poslanec Macrelle Bartoli je trdil: «Družinska institucija je v razsulu. Žena mora poiskati način (pokojnine, zavarovanja itd.), da ostane stebel družine». Mati namreč, uči Cerkev, poseduje «milost zakramenta», ki je nimajo, denimo, Bogu in dobri delom posvečena samska dekleta. Imela bi jo, ko bi bila poročena in bi imela otroke.

Posledice razsula družine. Jub Klar, angleški pravnik: «Iz preosnovne družine v modernem oziroma materialističnem smislu, do katere je prišlo zavoljo ženske emancipacije, izvira poleg drugega zla tudi mladoletniško prestopništvo». In generalni državni pravnik Pontrelli je dejal ob otvoritvi sodnega leta 1973,

ko je komentiral močan porast zločinov v Furlaniji-Juljski krajini: «Vzrok (porasta mladoletniškega prestopništva) je treba iskati predvsem v pomanjkljivosti sodobne družine».

Kadar si ljudje drzno preunejati naravo, se jim običajno zgodi kakor čarovniškemu vajencu — kar mojstrsko razloži glasba Paula Dukasa, Veste, kaj se je pripetilo: čarovnik je šel po svojih opravilih, prej pa je naročil vajencu, naj se ničesar ne dotika in naj v tem času napolni kad z vodo, češ da bo to rabilo za neki sila pomemben poskus. Vajenec, da bi si prihranil trud, je vzel čarovniške bukve in našel obrazec, s katerim je bilo mogoče naložiti to delo metli. Metla se je lotila nošnje vode iz bližnjega potoka v kad. Medtem pa so ji prišle na pomoč tudi mele iz soseske s prepornimi vrči. V kratkem ni bila polna samo kad, pač pa vsa hiša, da je voda otekala skozi vrata in okna. Prestrašeni vajenec je mrzlično iskal po bukvah obrazec za odčaranje, pa ga ni mogel najti. Sreča je hotela, da se je vrnil čarovnik in spravil stvari v red, vajencu pa seveda pošteno navil ušesa.

Ce je res, da morajo po naravnem zakonu otroke vzgajati starši, ni napredka, ki bi jih razbremenil njihove dolžnosti.

DRUGI UČINEK, ki izhaja iz postopnega zorenja otrokovega duha, je fizična nemožnost učenja čez mero dozorelosti. Učenje sledi zorenju, ki ga ni mogoče pospešiti z intenzivnim drilom.

Drugače bi bilo, ko da bi hoteli zlit liter vodu in napitek: naprtnik bo samo naprtnik vode in nič več.

Iz tega sledi, da je lažna trditve, češ da se otrok, ki obiskuje vrtec, nauči več ko drugi. Besed ne dojemata, ampak jih preprosto beleži. Smisel besed asimilirata sproti, ko z zaznavo pride do zveze in do dozorelosti živčnih celic. V kliniki za otroški razvoj v Yalu (ZDA) so posvetili posebno pozornost dvema enojajčnima dvojčicama. Prvo

Benečanka iz vasi Ljesa z značilnim košem na hrbtu

so urili, druge ne. Tej slednji pa je uspelo postati enako spretna, brž ko je dosegla potrebno stopnjo dozorelosti. Ugovor: «Otrok ima dovolj časa doma, da ga vzgajajo starši».

Ne. Otroški vrčci v Nadiških dolinah delujejo od jutra do poznega popoldneva. V prvih mesecih se je otrokovo življenje odvijalo, med budnostjo in spanjem, tako podnevi kakor ponoči. Pozneje se je moral prilagoditi okolju. Zdal pa se njegova dejavnost, na primer učenje, odvijala skozi večji del dneva. Diagram njegovega delovnega cikla, ki temelji na organskem presnavljanju, proti koncu nujno strmo pada.

Ameriške izkušnje, ki so najpopolnejše, upoštevajo te dejstvo predvidevajo bivanje otrok v jaslih in vrčih samo po nekaj ur dnevno in samo po nekaj dneh v tednu. Predvidevajo pogoste počitnice in samo po nekaj obdobjih obiskovanja vrta v letu. Pa ne za vse otroke, zakaj nekaterim še to odsvetujejo (A. Gesell).

Naj se uredijo otroški vrčci upoštevajo ta dejstva, naj postane vrtec nadaljevanje družinskega življenja, ne pa nekakšna lažna integracija — o integraciji ni mogoče govoriti v predšolski dobi —, kakor da bi bile vse naše družine pomanjkljive in propadle, naj se spoštujemo šege in navade, začeni s jezikom. Le tako bo ta ustanova lahko postala neškodljiva in v resnično pomoč sodobni družbi.

UČENJE JEZIKA

Ker gre za stvar, ki nas še posebno zanima, povzemam na kratko, kar so ugotovili v tem pogledu.

«... treba je upoštevati, da ko otrok začne govoriti, v začetku drugega leta življenja, se navajajo hkrati misliti, povezujuči predmete, osebe, emocije in čustva z določenimi besedami... In tu je tir materinega jezika tisti, ki mu omogoča začetni stik s svetom... Prve misli, izražene v materinščini, so oporniki, na katerih se bo zgradila otrokova osebnost» (iz Discusione).

(Nadaljevanje sledi)

ČETRTI DAN PROCESA PROTI GIANFRANCU BERTOLIJU

Pričevanje številnih očividcev spodkopalo temelje Bertolijevi «resnici» o pokolu v Ul. Fatebenefratelli

Pred kvesturo so ga videli v spremstvu dveh oseb dobro uro pred atentatom

MILAN, 21. — Četrti dan procesa proti Gianfrancu Bertoliju, krvoločnemu atentatorju, ki je z ročno bombom ubil 4 osebe in ranil 46 pred milansko kvesturo, je klavno propadla teroristova trditve, da je bil atentat izključno sad njegove osebnosti.

V ZAPOR ZARADI METEMPSIHOZE

Tudi metempsihoza ali nauk o selitvi duš ima svoje meje, ali — če smo stvarnejši — človeška budalost ni tako velika: to je na lastni koži preizkusil dunajski maser Rudolph Johannherster, ki bo imel sedaj dve leti časa, da v ječi trezno razmisli o moči in mejah metempsihoze.

Johannherster se je pred časom na lastno pest proglašil za «velikega svečenika» metempsihoze in je prepričan, da je pred 82-letnega klienta Aloisa Rescha, da je v prejšnjem življenju pred 640 leti zadavil brata v nekem tibetanskem samostanu. «Svečenik» pa je pokazal dobro mero razumevanja za svojega učenca in mu naprtil razmeroma milo pokoro: z nekaj stotimi šilingi (avstrijskih šilingov), ki naj bi jih podaril lamam, bi pomenil svojo vest. Svečenik pa si je v svoji neizmeri naklonjenosti do zgubljene ovčke tudi osebno prevzel nalogo, da izroči užaljenim tibetanskim lamam denar.

Metempsihoza pa je včasih res čuden pojav: namesto, da bi romal v Tibet, se je denar prilepil na grabežljive «svečenikove» prste, Rescha pa je še vedno grizla slaba vest. Priletni in betežni možakar je spoznal, da svečenik ne bo kos grehu, ki ga je imel na vesti in zato se je obrnil na človeško pravico: ni nam znano, če mu je okrožni sodnik odvalil kamen z vesti, na ramena dokaj posvetnega svečenika pa je vsekor zvalil dve leti strogega zapora.

ne pobude. Številne priče so poudarile, da so ga videli v Ulici Fatebenefratelli veliko pred zaključkom svečanosti ob odkritju spominskega obeležja komisarju Calabresiju in marsikdo je dodal, da je bil Bertolij v spremstvu dveh oseb.

Karabinjer Giancarlo Aloisi je poudaril, da je videl, kako je Bertolij vrzel bombo. «Še preden sem razumel — je nadaljeval — da gre za peklenjski stroj, sem planil nanj. Ko sem slišal strahoviti tresk, sem ga že grabil za ovratnik. Obtoženec se je tedaj že obrnil in jo skušal odkuriti. Ko sem tekel za njim, sem padel in se ranil. Pobral sem se in ga zagrabil, a v prerivanju so me ljudje, ki so hoteli linčati atentatorja, surovo pretepli.»

V odgovor na vprašanje javnega tožilca je karabinjer poudaril, da je Bertolija opazil v bližini kvesture že ob 10.15. Oziral se je po prisotnih in tiščal roke v žepu. Stalno ga je opazoval, ker je bil skrajno nenavaden človek. Tudi natak Roberto Bonetti, ki je zaposlen v baru blizu kvesture, je poudaril, da je postregel obtoženca s piščajo že ob 9.45. «Spomnil sem se nanj — je dodal — ko so popoldanski listi objavili njegovo sliko.»

Na ta pričevanja je Bertolij, ki trdi, da je prišel pred kvesturo ob 10.40 prezirljivo odvrnil: «Motijo se, saj gre za spomine "a posteriori"».

Pa naj si je atentator še tako prizadeval in prepričeval sodni zbor, da govori resnico, so vsaj med časnikarji in občinstvom njegove besede naletele na gluha ušesa zlasti tisti, ki so bili priča podčastnik po udaril, da je videl obtoženca pred kvesturo v spremstvu dveh moških, od katerih je bil eden bradat dolgolasec z nenavadnim vetrnim jopičem. Njegovo pričevanje je podkrepil tudi «barman» Francesco Galoppini, ki je povedal, kako je Bertoliju postregel s konjakom že ob 9.30. Očitno je torej, da je Bertolijevo show-pričevanje gola laž, s katero skuša terorist prikriti svoje močnejše mandatorje. To prepričanje so potrdili tudi nekateri ljudje, ki ga dobro poznajo že od mladih nog in ki so skoraj enoglasno poudarili, da je atentator duševno

nedozorel in nezmožen samostojne ukrepanja.

Obravnava se je začela s pričevanjem prizadetih strank, ki so v bistvu ponovile izjave včerajšnjih prič. Po opoldanskem prekinitvi pa je prišla vrsta na jetnika Pierina Cosera, ki je spoznal Bertolija pred nekaj leti v zaporu. Ta je v pričevanju pred preiskovalnim sodnikom odločno pobil vse obtožbeve izjave, danes pa se je premislil in preklical prejšnje pričevanje. Izmedil se je, da je hotel pač ugoditi preiskovalnemu sodniku v upanju, da bodo upoštevali v sodnem postopku proti njemu. Brez oklevanja je priznal verodostojnost zapisnikov sodnika Lombardija, vztrajal pa je, da mu je hotel iz sebičnih razlogov ustrediti.

Značilno je, da je Coser — kot je osebno poudaril tudi danes — na-

cionalsocialist. Njegovi «resnici» o Bertoliju sta v očitnem nasprotju in vprašanje je, katera od dveh verzij je pravilna. Prostovoljno pričevanje pred sodnikom Lombardijem, ali današnja popravljena «resnica», ki se tako lepo usklaja z Bertolijevo verzijo in krije odgovornost voditeljev Vetrovnice za pokol pred milansko kvesturo. Če le pomislimo, kam vse so segale tipalke prevratniške organizacije, ne moremo imeti dvomov v presoji, katera verzija je resnična.

Ker se je zasliševanje Cosera zelo zavleklo, je danes odpadlo pričevanje fašističnega sindikalista Rodolfa Mersia in njegove soproge Antoniete Di Lalla, ki sta videla samozavnege anarhista na predvečer atentata. Verjetno bosta prišla na vrsto v ponedeljek, ko se bo obravnava nadaljevala.

Množične aretacije v Španiji

MADRID, 21. — Španske policijske oblasti so aretirale več kot sto ljudi v zvezi z «dnevom boja», ki je bil proglašen v Španiji zaradi neznošnih gospodarskih in družbenih razmer. V zvezi s tem dnevom boja je prišlo do pouličnih manifestacij v Madridu in v Barceloni, do študentovskih stavk in podrobnih nastopov v nekaterih tovarnah.

Španske policijske oblasti pravijo, da so ob večeršnjih neredih v Madridu aretirale okoli 90 ljudi. Med temi je tudi duhovnik Julio Lozano Rodriguez, ki je vodil manifestacijo gospodinj. Sporočajo pa tudi o aretaciji drugih deset oseb v Bilbao, ki menda pripadajo tako imenovanim internacionalni komunistični stranki maojevskega porekla. Do drugih incidentov je prišlo tudi v La Coruni.

Koliko španskega prebivalstva se je udeležilo, oziroma aktivno sodelovalo pri teh manifestacijah, je v tem trenutku še nemogoče ugotovljati. Po nekaterih virih se je ma-

nifestacij udeležilo nekaj stotin ali pa celo več tisoč ljudi. Presoja pa ni mogoča, ker je šlo za ločene manifestacije, ki so bile v najrazličnejših krajih in pri katerih so sodelovale najrazličnejše skupine. Vlado oblasti pa glede udeležbe civilnega prebivalstva niso podale nobene izjave. Španske policijske oblasti so izjavile, da je «dan boja» proglašila vrsta organizacij: ilegalna KPS, revolucionarna liga ETA, «šesta skupščina» in razne druge ekstremistične organizacije.

Zaporni nalogi za milanskega ginekologa

FIRENCE, 21. — Načelnik preiskovalnega urada florentinskega sodišča dr. Antonio Spremolla je v okviru preiskave o skrivni kliniki za prekinitve nosečnosti v Firencih podpisal zaporna naloga za 48-letnega milanskega ginekologa Fulvia Morija in za 40-letnega Emilia Montorfa-

PO ŠTIRIH MESECIH OD NAPADA

Preiskovalni organi na sledi ugrabiteljem Daniela Alemagne

Aretiran človek, ki je domnevno sprejel odkupnino na avtocesti Milan-Genova

MILAN, 21. — Zdi se, da so policijske in sploh preiskovalne oblasti prišle na sled tudi ugrabiteljem 7-letnega Daniela Alemagne, sina znanega industrijskega inženirja, ki se tako lepo usklaja z Bertolijevo verzijo in krije odgovornost voditeljev Vetrovnice za pokol pred milansko kvesturo. Če le pomislimo, kam vse so segale tipalke prevratniške organizacije, ne moremo imeti dvomov v presoji, katera verzija je resnična.

Ker se je zasliševanje Cosera zelo zavleklo, je danes odpadlo pričevanje fašističnega sindikalista Rodolfa Mersia in njegove soproge Antoniete Di Lalla, ki sta videla samozavnege anarhista na predvečer atentata. Verjetno bosta prišla na vrsto v ponedeljek, ko se bo obravnava nadaljevala.

teji izpustili prav pred pragom doma v Ul. Sant'Aquilino. Pravni zastopnik družine Alemagne je tedaj izjavil, da je bila odkupnina «naravnost noraz». Govorilo se je, da je družina Alemagne plačala za osvoboditev dečka tri milijarde lir.

Kako so policisti prišli na sled ugrabiteljem? Predvsem so ugotovili, da je bil v avtu, ki se je ustavil v Ul. San Giacomo, en sam človek. Gre prav za avto znamke «alfa romeo 2000» s katerim je bil deček ugrabljen nekaj časa prej. Na podlagi teh ugotovitev ter še raznih drugih so policisti osredotočili svojo pozornost na neko mehanično in karoserijsko delavnico, kjer so se zbirale razne osebe, ki so bile že prej zapletene v razne druge prekrške. Sledile so številne kontrole, zasledovanja, telefonska prisluškovanja (z dovoljenjem sodniških oblasti) in potem tudi zasledovanje najbolj osumljenih ljudi. Pri teh preiskavah so našli tudi stanovanja, kjer je bil kup raznega orožja. Tako najprej De Biaseja in potem Francesca Patruna. Za tega trdijo, da je bil eden od ljudi, ki so pri drugem kilometru na avtocesti Milan-Genova odvzeli odkupnino za Daniela Alemagno.

Daniela Alemagno so ugrabili 23. oktobra zjutraj v bližini domače hiše. Pet dni pozneje so ga ugrabili

ko je odkril razstrelivo. Kaže, da je bil trotil zakopan pred nekaj meseci.

Kraj, kjer so odkrili razstrelivo je v neposredni bližini savonskega svetišča, kjer je sredi novembra eksplodiral eden od petih fašističnih peklenjskih strojev. Bomba je uničila približno meter železniške proge Savona — Turin in le po glem naključju brzec ni iztiril.

Odv. Angelo Candolini (KD) novi videmski župan

VIDEM, 21. — Odvetnik Angelo Candolini, dosedanji načelnik demokratske svetovalske skupine v videmski občini, je bil danes ponovno izvoljen za novega videmskega župana. Odv. Candolini, ki bo vodil enobarni demokratski odbor, je bil izvoljen za glasovi KD, PRI in independentistov, medtem ko so se socialisti, komunisti in pripadniki furlanskega gibanja vzdržali.

Z izvolitvijo novega župana je rešena kriza videmske občinske uprave, ki se je začela z odstopom župana prof. Cadetta. Ta je podal ostavko, ker ga je podžupan javno obtožil, da ni hotel vključiti v dnevni red seje komunistične resolucije o gospodarski krizi.

SANTIAGO DE CHILE, 21. — Čilska policija je sporočila, da je bil snoci ubit v spopadu z varnostnimi organi predstavnik levičarskega gibanja MIR. Policijski glasnik je sporočil, da je do spopada prišlo, ko so agenti in vojski obkolili stanovanje, v katerem so se skrivali štirje pripadniki odporniškega gibanja.

Za udar v Čilu

(Nadaljevanje s 4. strani)

«Latinska Amerika ne more — je dobesedno rekel Echeverria — ni danes mirno gledati razmer, ki so privedle do zrušenja Allen dejeve vlade.»

Ze prvi dan zasedanja mednarodne komisije se je zvrstilo na govorniškem odru več osebnosti. Uvodno poročilo je po pozdravnem govoru predsednika Echeverrie imel predsednik sodišča dr. Jako Soederman, znani finski kriminolog in javni delavec. Za njim je govoril bivši švedski veleposlanik v Santiagu Harald Edlestam, ki je fašistično vojaško hunto v Čilu označil kot «barbare in tirane naše dobe». Šved Edlestam je podčrtal, da so praktično vse dežele sveta obsodile fašistično početje v Čilu in da je tudi Organizacija združenih narodov sprejela zadevno resolucijo, da pa je treba bojkotovati vojaški huntu v Santiagu nadaljevati, dokler se fašistični režim ne zruši.

Pretrjesljive so bile besede bivšega čilskega ministra za zunanje zadeve Clodomira Almeyde, kateremu je prav pred nedavnim uspešno zapustilo Čile, potem ko je preživel no zaporih in koncentracijskih taboriščih nič manj kot 16 mesecev. Zato je upravičeno rekel, da «imam pravico govoriti o terorju v Čilu, o terorju, ki sem ga jaz sam doživljal. Po tem, kar sem osebno pretrpel in kar sem videl, s popolno odgovornostjo lažem izjavim, da je vojaška hunta najbolj odvratna fašistična oblast današnje dobe.»

Clodomiro Almeyda je podrobno opisal travedito Čila in hkrati izrazil unanje, da bo to zlo v kratkem izkorenineno, da «fašistični bič, da fašistični škorenj» ne bo dolgo tlačil čilskega ljudstva».

CAPETOWN, 21. — Dosedanji dolgoletni finančni minister Nicholas Diederichs je bil danes izvoljen za novega predsednika južnoafriške republike. Diederichs je dolgočla za svojega uradnega kandidata večinska nacionalistična stranka.

crisan

totalno uničuje prhljaj

Crisan šampon s substanco OM 80 ni učinkovit samo pri spiranju prhljaja, temveč uničuje tudi bakterije in glivice, kadar so navadni šamponi proti prhljaju brez moči

ILIRIJA, Ljubljana v sodelovanju z WELLA

UGODNI NAKUPI

Nudimo ti priložnost, da nakupiš pomladanske potrebščine po izredno ugodnih cenah ter izkoristiš tolikšne možnosti izrednih ponudb

Nekaj primerov cen

1. Milo «Roy»	150 lir	12. Ženska majica z visokim ovratnikom	2.950 lir
2. Zobna krema «Acquafresh»	250 lir	13. Moška majica z visokim ovratnikom	3.900 lir
3. «Bagno schiuma fà»	450 lir	14. Otroška srajca	2.500 lir
4. Zavitek piškotov kg 1,820	850 lir	15. Ženska jopa iz gabardina	9.900 lir
5. Ženski «collant»	175 lir	16. Ženski dežni plašč	19.900 lir
6. Otroške golenice iz bombaža	500 lir	17. Moške hlače «jeans»	3.900 lir
7. Moške nogavice iz bombaža jacquard	500 lir	18. Moške hlače iz volne	6.500 lir
8. Ženske copate iz kože	1.950 lir	19. Moški jopič iz volne	19.900 lir
9. Ženska kombineža	1.250 lir	20. Moški dežni plašč	19.900 lir
10. Prožnostni «body» v sodobnih barvah	1.450 lir	21. Jopič «jeans glove»	5.900 lir
11. Ženska bluza	2.950 lir	22. Otroški jopič iz volne	9.900 lir

GRANDI MAGAZZINI
IL LABORATORE
Korzo Saba 15 Trst
gotov prihranek